Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA



УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го ЛЮТОГО 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 21, 1981 No. 34. VOL. LXXXVIII.

В УКУ у Філядельфії розпочався весняний семестр

Філядельфія, Па. (Філія УКУ). — Тут, у Філії Українського Католицького Університету, у вівторок, 17-го лютого, розпочалися виклади весняного семестру 1981, курс під назвою „Сучасні економічні проблеми — теорія і практика". Виклади всі відбуваються кожного вівтірка, у приміщенні Філії при 7911 Вайтвуд ровд. Елкінс Парк, Філядельфія, Па. 19117, тел.: (215) 635-1555.

Крім теоретичних, історичних та ідеологічних аспектів цієї наукової ділянки й огляду економічного життя українців в Україні та поселеннях, курс включає також практичні поради щодо податків, поборювання інфляції та інвестиції фінансів.

Всіх викладів буде десять і їх вестимуть спеціялісти-професори своїх ділянок. Так 17-го лютого інавґураційний виклад „Теорія й історія" провів І. Коропецький; 24-го лютого виклад „Актуальність соціо-економічних думок С. Б. Андрея у 90-річчя Рерум Новарум" вестиме Ю. Рибак; 3-го березня — „Податки і плянування емеритури" — Я. Кіндрачук; 10-го березня — „Сучасна економічна ситуація України" — І. Коропецький; 17-го березня „Господарський стан українських поселень" — В. Бандера; 24-го березня — „Банковий і фінансовий світ Америки" — І. Шуст; 31-го березня — „Можливості фінансування й інвестицій в урядових і приватних інституціях" — І. Шуст.

7-го квітня буде спеціяльний виклад під назвою „Деякі проблеми національної та релігійної ідентичности", який проведе О. Блажейовський; від 14-го до 21-го квітня будуть Великодні вакації, а два дальші виклади: 28-го квітня і 5-го травня, відбудуться у формі панелів. У першому панелі директорів банків братимуть участь М. Шиприкевич, І. Куземський, В. Медуха, предсідник — І. Шуст. На другому панелі — Панель СУКіП (Союз Українських Купців і Промисловців) — під назвою „Консумеризм і купецтво" — головуватиме Ю. Рибак.

Закінчення семестру переведе Л. Рудницький.

ТІЛЬКИ НАШОЮ ПРАЦЕЮ СЬОГОДНІ МОЖЕМО ЗАБЕЗПЕЧИТИ СОБІ КРАЩЕ ЗАВТРА!

ЗАКЛИК ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНС

Президент Роналд Реґен у своїй інавгураційній промові пригадав американському народові, отже й нам, громадянам славного українського роду, що тільки нашим поступуванням і нашою працею сьогодні можемо забезпечити краще завтра собі і тим, що прийдуть після нас.

Сьогодні ми з вдячністю і пошаною згадуємо тих наших попередників, які своїм трудом та своєю далекозорістю поклали тверді і непорушні підвалини під будову нашого сьогодення, створивши на цій вільній американській землі українську заморську твердиню — Український Народний Союз! Докладімо всіх зусиль, щоб докласти до цієї величної будови і наші цеголки!

Цей 1981 рі к дає нам до цього ще окрему добру нагоду, бо він є передконвенційним роком і попереджує той завжди межовий в розвитку УНСоюзу конвенційний рік, у якому обрані представники-делегати членів УНС і їх Відділів вирішують долю цієї установи на чергових чотири роки.

Мавши це на увазі, Головний Екзекутивний Комітет УНС уже започаткував і оцим формально проголошує

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНУ ОРГАНІЗАЦІЙНУ КАМПАНІЮ

з метою придбати в цьому передконвенційному 1981 році щонайменше ЧОТИРИ ТИСЯЧІ нових членів УНСоюзу, а тим самим і чотири тисячі нових активних членів нашої українсько-американської громади, чотири тисячі нових активних трудовиків нашої української спільноти у З'єднаних Стейтах Америки і в Канаді та їхніх зусиль на допомогу нашому українському народові в його невпинній боротьбі проти комуно-московського поневолювача та за свою волю і державну незалежність.

Усі ми свідомі деяких нових труднощів, що виникли в нашій громаді. Вони були і в минулому. Проте, як кажеться, труднощі існують на те, щоб їх перемагати, і ми можемо та повинні перемогти й сьогоднішні труднощі, якщо поступатимемо всі в притаманному для УНСоюзу дусі братерства і не втрачатимемо з-перед наших очей тієї головної мети, яку визначили для УНСоюзу основоположники: об'єднати всіх українців, без уваги на їхнє походження, їхнє віровизнання та їхні політичні переконання — за виїмком, очевидно, комуністів — для змагань до спільної великої мети — кращої долі для себе і свого народу. Пам'ятаймо, що так, як церковна метрика повсякчас є свідоцтвом нашого віровизнання, так і членська грамота УНСоюзу є нашою національною метрикою, свідоцтвом нашої української національности!

Мавши все це на увазі, закликаємо всіх союзівців, зокрема урядовців Відділів УНСоюзу негайно включитися в цю велику місійну працю, що нею є, як в особистому і родинному, так і національному розумінні, кожночасна організаційна кампанія УНСоюзу. Промовисто свідчить про це історія УНСоюзу, якому цієї неділі, 22-го лютого 1981 року, сповняється 87 років безперервної служби своїм членам, своїй громаді в ЗСА і Канаді та своєму українському народові. Для прикладу цієї служби наведімо тільки деякі цифри за останніх п'ять років. Отже, за цих останніх п'ять років УНСоюз виплатив:

$4,572,181.00 своїм живим членам за їхні дозрілі членські грамоти;

$3,905,573.00 посмертних запомог родинам померлих у тому часі членів, між ними і таких, що були тільки короткий час членами, і виплачене їхнім родинам-спадкоємцям посмертне вдесятеро і більше перевищувало суму вплачених ними членських вкладок;

$2,638.756,00 дивіденди членам від їхніх вкладок.

Крім цих членських виплат, УНСоюз за останніх п'ять років виплатив:

$104,089.00 стипендій потребуючим студентам;
$128,121.00 запомог для хворих своїх членів;
$74,879.00 дотацій на загально-народні цілі;
$21,693.00 на спортові акції для нашої молоді...

Статистику можна б продовжувати, а коли б її поширити на час 87-літнього існування УНСоюзу, то це дало б імпозантну мультимільйонову суму, якою оправдано може пишатися кожний українець.

Усе це сталося завдяки тим трудовикам-місіонерам, що організували членів до цього справжнього союзу ідей, праці та інтересів, що ним був у минулому, і сьогодні та повинен залишитися назавжди Український Народний Союз.

Очевидно, що активна участь у теперішній передконвенційній кампанії та організаційні успіхи в ній будуть у великій мірі рішальні для вибору делегатів на 30-ту з черги Конвенцію УНСоюзу, що, як відомо — відбудеться в Рочестері в травні наступного 1982 року.

Як у минулих подібних кампаніях, так і в теперішній передконвенційній, встановлено відповідні нагороди та премії за кількість приєднаних нових членів та за суми їхнього забезпечення.

ПАМ'ЯТАЙМО, ЩО ТІЛЬКИ НАШОЮ ПРАЦЕЮ І НАШИМ ПОСТУПУВАННЯМ СЬОГОДНІ МОЖЕМО ЗАБЕЗПЕЧИТИ КРАЩЕ ЗАВТРА СОБІ І ТИМ, ЩО ПРИЙДУТЬ ПІСЛЯ НАС!

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС:
Іван О.Флис
головний предсідник

Мирон Б.Куропась заст. гол. предсідника	**Сен.Павло Юзик** гол.директор для Канади	**Марія Душник** заступниця гол. предс.
Володимир Я.Сохан гол.секретар	**Уляна М.Дячук** гол. касир	**Василь Оріховський** гол.організатор

Джерзі Сити, Н.Дж. лютий 1981

Совєтська преса обвинувачує західні радіостанції

Москва. — Совєтська „Літературная Ґазєта" у числі з 18-го лютого ц. р., наслідуючи інші совєтські видання, головно „Ізвєстія" і „Правду", які є офіційними органами Верховної Ради СССР і Центрального Комітету КПСС, також зайняли становище до подій у Польщі. При тому газета нападає на західні радіопередачі, які, мовляв, дають „точні інструкції" страйкуючим робітникам, селянам і студентам. Згаданий тижневик також каже, що „аґенти з Комітету оборони робітників (КОР), відомої дисидентської групи у Польщі, розповсюджують памфлети і летючки у яких закликається до „ліквідації соціялістичної системи в Польщі".

Політичні спостерігачі і дипломати звертають увагу, що совєтська преса й інші засоби масової інформації вже від давна ведуть систематичну акцію проти вільної профспілки „Солідарносьць" і тих кіл у Польщі, які беззастережно підтримують вільний робітничий, а потім селянський і студентські рухи. Очевидно, кажуть ці джерела, що Совєтський Союз, а головно сателітні держави, дуже бояться, що леґалізація вільних профспілок в одній комуністичній державі може дуже легко перекинутись до іншої. Побіч офіційної критики СССР, сателіти концентрують на кордонах Польщі великі військові відділи, влаштовують спільні маневри і стосують іншу пресію на поляків.

Совєтське пресове агентство ТАСС у свому повідомленні з Варшави подає, що лідери вільної профспілки й інші „ворожі соціялізму" сили, стараються втримати атмосферу напруги і виступають явно або скрито не тільки проти Об'єднаної робітничої (комуністичної) партії, але також проти леґального уряду, дозволяють собі на поширення ворожої до Совєтського Союзу пропаґанди і висувають вимоги „політичного характеру".

„Літєратурная Ґазєта" особисто атакує також лідера КОР Яцека Куроня, закидаючи йому пов'язаність з радіостанцією „Вільна Европа" в Монхені, „Голос Америки" і британською „Бі-Бі-Сі". При тому газета каже, що він є політичним дорадником вільної профспілки „Солідарносьць". Почерез Куроня, — пише газета, — західні розвідки, які фінансують підривну роботу в Польщі, просувають свою пропаґандивну літературу.

„Аґенти західніх розвідочних центрів давно вже спираються на інформації Куроня, — твердять совєтські пропаґандисти, — тому, що він вже від 20-ох років стосує західні методи пенетрації місцевих організацій, з метою наставляти їх проти соціялістичної системи."

Як відомо, Уряд президента Роналда Реґена ще 12-го лютого ц. р. назвав совєтські інформації неправдивими і заявив, що „Голос Америки" зовсім не старається впливати на події в Польщі.

Постала нова організація „Боротьби за свободу"

Ню Йорк, Н.Й. — Загальне обурення на совєтські зловживання, переслідування одиниць і нищення народів щораз більше переходить у вищу стадію, в організування груп для активного спротиву тим злочинам. Останньо постав новий „Комітет за вільний світ", до якого вже приступило около 400 вчених, письменників, мистців і культурних та суспільних діячів різних країн світу. В Ню Йорку і Лондоні, Англії, зорганізовано бюра тієї нової формації. В Ню Йорку керівництво бюра тієї організації перебрала Мидж Дектор, дружина відомого автора і видавця місячника „Коментари", Нормана Подгореца.

В Ню Йорку бюра „Комітету за вільний світ" містяться при 211 Схід 51-ша вулиця Мидж Дектор пояснила, що площина праці Комітету буде „в світі боротьби ідей". Вона поінформувала, що підготовчі праці для заложення того Комітету тривали понад два роки. Ініціятори зверталися письмово і особисто до різних видатних особистостей з пропозиціями активної співпраці. Такі звернення викликували дискусію й у висліді число охочих приступити до Комітету, або активно з ним співпрацювати зростало, аж дійшло до 400 осіб. Стаж і вагу тих людей ілюструє факт, що серед його ініціяторів є такі видатні американські учені й автори, як соціолог Джеймс Вілсон, Сидні Гук-філософ, Ирвінг Кристол-політолог і автор, та інші, а підтримку пообіцяла йому Джін Киркпатрик, теперішній амбасадор ЗСА в Об'єднаних Націях.

Дотепер головні осередки того Комітету є в таких країнах: ЗСА, Англії, Канаді, Австралії, Франції і Західній Німеччині. В інших країнах йдуть заходи для зорганізування відповідних осередків. Діяльність проходить в понад 12-ох країнах і приймає щораз більший засяг. Саме тепер є обговорювані основні положення праці Комітету й заінтересовані запрошені надсилати свої суґестії та пропозиції.

Комітет є виключно добровільною громадською установою. Його бюджет повністю побудований на особистих і приватних збірках. Перші цього рода збірки дали 125,000 долярів і на них зложилися в першу чергу значніші суми таких американських фірм як Джон М.Олін Фундація, Фундація Скейф з Піттсбурґу тощо.

Франкомовна газета пише про самостійну Україну

Монтреаль. Кве.(Н.Н.).— Найбільша поза межами Франції франкомовна газета „Ля Пресс" у Монтреалі надрукувала статтю українського публіциста Романа Рахманного п.з. „Канадські українці та українська справа". У статті мова про основні аспекти самостійности і незалежности України в минулому та сьогодні.

Автор пояснює канадським читачам мотиви їхніх співгромадян українського роду в зберіганні своїх державницьких традиції і рік-річного відзначування роковин проголошення Української Народної Республіки „незалежною державою українського народу".

Поперше, ці відзначування по всіх важливих центрах українського поселення в Канаді (Америці, Европі, Австралії та країнах Латинської Америки) являють собою збірне рік-річне переоцінювання вартостей тієї справжньої української держави. Така переоцінка лише зміцнює рішучість українських нащадків допомагати українському народові відвоювати своє право на володіння собою згідно з його власною „концепцією самостійної України".

Подруге, основні закони УНРеспубліки надали тій державі таких благородних властивостей, що ставлять її у ґроно найбільш демократичних і поступових держав. Найважливішим її аспектом було забезпечення культурно - національних

(Закінчення на стор. 6)

Д-р М. Бих обраний директором відділу урології

Пассейк, Н.Дж. (тк).-Д-р Мирослав Бих, відомий лікар-уролог, вже вдруге вибраний директором урологічного відділу місцевого шпиталя св. Марії.

Д-р М. Бих розпочав медичні студії у 1939 році на медичному факультеті Львівського університету. Примушений воєнною завірюхою покинути рідну землю, він виїхав до Німеччини, де у 1952 році в Ерлянґені завершив студії, зробивши докторат з медицини. Приїхавши до ЗСА, він нострифікував свій диплом у трьох стейтах — Ню Джерзі, Мериленді і Огайо. Шпитальну практику і загальну хірургію відбув у Коні Айленд шпиталі в Бруклині, Н. Й., а спеціялізацію у ділянці урології завершив у Кінгс кавнті Університетському Медичному Центрі в Бруклині. Працю у своїй ділянці розпочав у місцевому шпиталі св. Марії, де в 1971 році його вибрано директором відділу урології на три роки.

Після розбудування і удосконалення цього шпиталю, — а зокрема урологічного відділу, — за останніми досягненнями медицини і технологічних устаткувань, д-ра М. Биха одноголосно вибрано в 1980 році на директора відділу урології (в якому працюють 12 лікарів-урологів) на каденцію чотирьох років.

Д-р Бих відомий в американському медичному світі, він є членом цілої низки крайових та стейтових медичних товариств — Американського медичного товариства; Медичної академії стейту Ню Джерзі; Американського товариства урологів; Американського урологічного товариства стейту Ню Йорк; Американського товариства клінічної урології; Міжамериканського коледжу лікарів та хірургів та інших, а також — Українського Лікарського Товариства Північної Америки.

У 1975 році він був номінований „Видатним громадянином стейту Ню Джерзі", а його ім'я вписано у книзі „Гу із Гу".

Крім своєї професійної діяльности (шпиталі, приватна канцелярія у цьому місті), д-р М. Бих бере активну участь у громадсько-суспільному і політичному житті української громади, бувши членом багатьох українських організацій.

Вся родина д-ра Мирослава — його дружина Ніна і двоє дітей, Ляриса та Борис, є членами 25-го Відділу Українського Народного Союзу.

XII ВАКАЦІЙНИЙ КУРС НА УКУ

Ню Йорк, Н. Й. — Від 18-го червня до 19-го липня ц.р. у Римі в Українському Католицькому університеті відбуватиметься 12-ий з черги вакаційний курс під загальною темою: „Козацька і гетьманська Україна". Інформації про цей курс можна отримати у проф. Василя Лева 95-26 92-га вулиця в Озон Парк, Н.Й. 11416, тел. (212) 845-3672.

КҐБ провокував американського військового атташе

Москва. — Совєтські органи, а в першу чергу різні організації, які займаються шпигунством і диверсіями в чужих країнах, як відомо, не перебирають у засобах. Провокація, шантаж, підступ, застрашування та погрози належать до найбільш популярних їхніх засобів. Останньо такого засобу попробували вони у відношенні до майора американських військ, який виконував функції військового атташе при американській амбасаді в Москві.

Майор Джеймс Р. Голбрук повідомив згідно з приписами совєтське міністерство закордонних справ, що у службовій справі удається в означеному дні до Львова з Москви. Він зупинився на ніч на Волині, у місті Рівне. Там несподівано він наткнувся на свого знайомого росіянина, який запропонував йому провести спільно вечір на прийнятті. Американець погодився, не передбачаючи ніякого підступу. На прийнятті запізнали його з жінкою, яка зробила на нього добре враження.

Що було після прийняття засоби масової інформації не подають, а тільки стверджують, що негайно після тієї пригоди в Рівному Голбрук вернувся до Москви, де він зразу зложив повний службовий звіт своїм зверхникам, які дали йому доручення негайно покинути Москву й повернутися до Вашінгтону. Цілу пригоду в Рівному американські чинники скваліфікували, як заздалегідь приготовану провокацію, при помочі якої КҐБ хотіло опісля шантажувати майора Голбрука. Тим разом провокація не вдалася.

Майор Голбрук, уже перед тим був намічений на дорадника в совєтських справах для віцепрезидента Джорджа Буша й про це було загально відомо. Мабуть тому ним „поцікавилось" КҐБ.

У світі

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена дуже виразно заявив і попередив, що він „в ніякому випадку не переговорював би з Іраном у справі звільнення закладників. Майбутні акти тероризму, підтримані будь-якою державою, стрінуть з американського боку швидку й рішучу відповідь". Ця декларація відноситься не лише до випадку схоплення іранськими чинниками, в порозумінні з аятоллею Хомейні, американських дипломатів і працівників американської амбасади, але й до інших того роду випадків, якщо такі сталися б у майбутньому. В цій же декларації Уряд Реґена повідомив формально, що вважає своїм обов'язком виконати зміст договору між попереднім американським Урядом президента Джіммі Картера і Іраном. „Заключення договору було леґальним застосуванням авторитету Президента", сказано дослівно в декларації. Рішення судів в спірних справах, які вже виникли, або виникнуть у майбутньому, Уряд також буде респектувати.

АМЕРИКАНСЬКІ ЧИННИКИ РІШИЛИ закупити відповідну кількість британських ракет типу Рейпір для охорони американських летунських баз на терені Великої Британії. Ракети типу Рейпір творять один з наймодерніших бойових засобів у цього роду зброї. Їх обслуговують спеціяльно треновані залоги й тому разом з тими ракетними системами прибудуть англійські з'єднання для їхньої обслуги. Система Рейпір перейшла з успіхом усі практичні спроби застосування у найбільш складних умовах і в часі різної погоди. В усіх випадках вона діяла без закиду. Вона вже є в продукції, але щойно з початком 1983 року можна буде нею захистити всі намічені об'єкти. Кошт тих ракетних систем і їхньої інсталяції довкола американських баз буде 316 мільйонів долярів.

ДО ВИБОРІВ В ІЗРАЇЛІ залишилося ще тільки чотири місяці й там тепер відбувається приспішена поляризація політичного життя. Одні партії консолідують свої позиції і готуються іти до виборів з метою здобути якнайбільше мандатів, а керівна опозиційна Партія праці плянує й готується перебрати уряд у свої руки, бо привладна коаліція Минахема Беґіна виглядів виграти не має, інші зливаються з другими, або взагалі розв'язуються. Одною з тих, що розв'язалася, була колись впливова партія „Демократичний рух зміни", що її очолював теперішній віцепрем'єр Їґаель Ядін. Партія ця від останніх виборів, хоч була вона у привладній коаліції, розпадалася. З 15 мандатів, які вона отримала у попередніх виборах, поволі відпадали різні „дисиденти" й тепер лідер і найближчі його співробітники рішили її розв'язати. Ядін, теперішній віцепрезидент, а за часу Давида Бен Ґуріона кандидат на його наступника, вирішив повернутися до наукової праці. Інші члени перейдуть до різних угрупувань, які їм з тих чи інших причин найближчі.

У САВДІЙСЬКІЙ АРАБІЇ уряд рішив звільнити усіх американців, які є у тамошніх тюрмах. Тюрми в Савдійській Арабії зовсім не як у ЗСА. Побутові умови, дисципліна, харчування, гіґієна, клімат не раз такі, що важко описати. От тому й американці, яким довелося попасти в тюрму в Савдійській Арабії, звертаються безнастанно до американської амбасади, безпосередньо до Вашінґтону самі й через свої родини, щоб їх рятувати. А сидять вони там за злочини, на які американське поблажливе суспільство дивиться крізь пальці, а там судять за них на декілька років тюрми. Тими злочинами в першу чергу є алькоголь, потім наркотики, накінець порнографія й проституція. Деякі американці, які вже відсиділи в Савдійській Арабії за того роду злочини свої терміни ув'язнення, самі присягаються, що вже ніколи там не попадуть й іншим наказують оминати Савдійську Арабію три-десятою дорогою, а особливо тоді, коли хтось має наркотики, любить попити тощо.

В Америці

У СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ аж шість демократів виявили бажання стати до передвиборів на губернатора, які відбудуться 2-го червня ц. р. Між шістьма демократами є також посадник Нюарку Кеннет А. Ґібсон і стейтовий сенатор Віліям Джей Гамілтон, колишній спікер стейтової асамблеї і лідер демократичної більшости. Обидва згадані кандидати обвинувачують теперішнього губернатора Брендана Бирна, що він затіснює контролю над підприємствами і обкладає мешканців стейту великими податками.

ЗГІДНО З ОЦІНКОЮ політичних спостерігачів колишній президент Ричард Ніксон поволі, але систематично повертається до політики. Останньо він взяв участь в парадному обіді в Колюмбусі, Огайо, метою якого було зібрати фонди для вибору республіканця на стейтового сенатора. Виступаючи з промовою Ніксон хвалив політику президента Роналда Реґена і його економічну програму, метою якої є оздоровити американську економію і зупинити процес інфляції. Присутні на вечері республіканці вітали Ніксона оплесками і підкреслювали його заслуги у часі як він був президентом ЗСА.

ЧІЛ РАЙХМАН, жид з Уруґваю, який пережив концтабір у Треблінці, виступаючи як свідок прокуратури на процесі в Клівленді проти Івана Демянюка, якому прокуратура закидає, що він допомагав німецьким нацистам „винищувати в'язнів" і цю справу затаїв при одержуванні американського громадянства, заявив що Іван Демянюк „був найбільшим дияволом" серед наглядачів. Очевидно, 66-річний Райхман без призадуми ствердив на підставі фотографії показаної йому асистентом прокуратора, що „на мою думку він був сторожем у Треблінці". Райхман є одним з дев'ятьох свідків, колишніх в'язнів в Треблінці, які зізнавали у федеральному окружному суді проти Демянюка. Прокуратура твердить, що підсудний в 1942 і 1943 роках допомагав перевозити жидів до газових камер. Оборонець Демянюка висловив сумнів чи люди, які не бачили його клієнта вже біля 40 років можуть ідентифікувати його з людиною з 1942 року, яка в їхній уяві була „дияволом".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Премія миру Руденкові

Як це ми про те недавно інформували (дивись число „Свободи" з 14-го лютого ц.р.) Комісія безпеки і співробітництва в Европі, яка, до речі, послідовно слідкує за виконанням Гельсінкських угод підписаних в 1975 році 35-ма державами світу, найменувала, побіч трьох інших осіб — Щаранського, Орлова і Петкуса — також українського поета і борця за національні й людські права Миколу Руденка, четвертим кандидатом на цьогорічну мирову нагороду Нобеля.

Як відомо таку нагороду миру в 1975 році отримав академік Андрей Сахаров. З цього приводу західньоевропейські і американські газети писали, що Нобелівський Комітет в Ослю, мабуть, ще ніколи так влучно і так справедливо не оцінив заслуг людини для справи миру в світі, як підбором борця за людські права в комуномосковській, до речі останній у світі імперії, яка безкарно продовжує переслідувати інакомислячих людей, не згадуючи про масове винищування осіб з рухів національного спротиву.

Тому слушно кільканадцять сенаторів і конґресменів з Комісії безпеки і співробітництва в Европі пишуть у листі до Нобелівського Комітету, що чотири ними висунені дисиденти засуджені совєтськими судами на довголітнє ув'язнення „виставили під загрозу своє життя, щоб служити справі миру і злагоди між народами".

Микола Руденко, голова Української Гельсінкської групи ніколи не піддавався совєтському моральному і фізичному теророві і, як багато його друзів, безкомпромісово і енерґійно боровся проти надужиття влади комуно-московськими імперіялістами та проти порушення прав людини, але рівночасно змагався за ідеал української держави, побудованої на засадах справедливости і пошанування прав усіх громадян. Він рівночасно запевняв своїх друзів-співробітників, що ціль не завжди осягається почерез компроміси із совєтськими режимниками та існуючим безправ'ям і що мир сам по собі можливий тільки тоді, коли свобода і законність будуть пошановані. Тому Руденко ніколи не каявся, він не втікав від політичної відповідальности знаючи, очевидно, що його за це очікує в'язниця, „психушка" чи „нещасливий випадок" на вулиці, а вже зовсім певно закритий суд і заслання на довголітнє вигнання з батьківщини.

Але люди його покрою не зносять насильства, несправедливости, брехні, вишуканих форм терору, знущання над рідною українською мовою, літературою, традиціями. І тому Руденко, Тихий, Лук'яненко, Бердник та багато-багато інших принесли себе в жертву з цією метою, щоб залишилась живою ідея, у яку вони вірили і за яку вони боролися.

Тому ми, українці на поселеннях, у численних вільних країнах світу, довідавшись про висунення Руденка кандидатом на Нобелівську нагороду миру, не можемо стояти осторонь цієї справи і тільки спокійно приглядатися до подій. Треба брати у цих подіях активну участь. В цьому нам не сміють перешкоджати жадні політичні, громадські чи інші непорозуміння, бо все це надто другорядне в обличчі оборони чести активних борців в Україні і гідного їхнього відзначення міжнародними інституціями, подібними, до Нобелівського Комітету. Бо хіба ніхто з нас вже сьогодні не сумнівається, що надання нагороди миру для Руденка було б почином величезної непромінальної ваги і різночасно ударом по совєтському режимові і його затіях знищити в зародку будь-який спротив в Україні.

Нам треба довести до відома ідеї і писання Руденка та його друзів цілому світові, щоб усі знали, що Руденкові дійсно прислуговує право на отримання такого почесного вирізнення Нобелівським комітетом, а з тим і визнання права українського та інших Москвою гноблених народів на волю й незалежність.

ДЕПАРТАМЕНТ ЗДОРОВ'Я і числені лікарі занепокоєні поширенням хвороби менінґіту, яка в першу чергу атакує молодь до 16-го року життя, але між особами, які захворіли є також багато старших осіб. Спершу ця хвороба появилась в Гюстоні, Тексас, де від цієї хвороби досі померло три особи, а 33 знаходяться в шпиталях. Поширення менінґіту зареєстровано також в інших стейтах у числі 408 випадків. В тому часі минулого року на цю хворобу хворіли тільки 261 особи. Лікарі побоюються, щоб менінґіт не поширився і не прибрав форми епідемії, бо ця хвороба переносна і вона може поширюватись з великою швидкістю з огляду на те, що вона атакує шкільну молодь. Її симптоми: гострий біль голови, штивність карку і крижей, викиди з жолудка, гостре піднесення температури. Менінґіт дуже тяжко відрізнити від звичайної перестуди чи грипи і тому лікарі думають, що багато більше осіб захворіли на менінґіт, але не здають собі з цього справи. Департамент здоров'я рекомендує особам з подібними проявами засягнути опінії лікаря.

Ярослав Гайвас

ПІСЛЯ ПЕРЕМОГИ — ПОРА НА ДАЛЬШІ ЗАХОДИ

(II)

„Операція Ель Сальвадор" у дечому багато повчила. Вона ще раз показала, що, не зважаючи на всі заяви, договори, зобов'язання, Москва послідовно й пляново продовжає свою імперіялістичну політику. Той її силовий напір може стримати тільки сила. А для ЗСА, в першу чергу, важливе те, що головною перешкодою для своєї гегемонії у світі Москва вважає власне їх і тому в першу чергу намагається їх ослабити. Того факту у Вашінгтоні аж ніяк не може легковажити, бо витворена ситуація — поважна.

Кремль і його сателіти, зокрема Куба, приготовляються на довгу й важку боротьбу за домінацію середньоамериканського простору. Це ж з уваги на передбачувані дальші потреби в цьому обширі Куба заговорила про поворот її експедиційного корпусу з Анголі додому. Розвиток подій в Америці може бути такий, що той корпус буде тут багато більше потрібний, як там. І добре сталося, що Вашінгтон узагалі не відгукнувся на кубинські й московські натяки, що за якусь там ціну кубинські вояки можуть покинути Анголю. Ситуація тепер така, що краще, щоб вони там залишилися, а навіть, щоб ще більше їх переїхало туди з Куби!

Боротьба проти москов-сько-кубинського комунізму й агресії буде довга. Вона вимагає від ЗСА не лише мілітарної готовости, але й заходів на інших відтинках. Очевидно, що в різних країнах Середущої Америки потреби будуть різні, але в загальному рами ті ж самі, бо суспільно-економічний характер, культурний рівень, сучасні потреби в усіх тих країнах подібні.

Мілітарна готовість — це відповідь на негайну потребу. Коли ж ідеться про широке тло, то заходи в цих країнах мусять іти як у суспільно-економічній, так і політичній ділянках.

Аграрна реформа

Показовим під тим оглядом є власне Ель Сальвадор. Сальвадор має урожайну землю, підтропічний клімат, які без труду можуть задовільно викормити й забезпечити культурне життя, коло п'яти мільйонам його громадян. Та воно так не є. Нужда в Сальвадорі величезна, нарід голодує у багатьох випадках, житлові приміщення нужденні, а неписьменність у деяких околицях досягає до 85 відсотків населення. Залишити такий стан, це значить угрундувати базу для майбутніх нових комуністичних авантюр.

Тож Вашінґтон одною з передумов допомоги й підтримки Сальвадорові поставив аґрарну реформу. На ту ціль він призначив чималі фонди, вислав дослідників, а опісля організаторів такої реформи. Як було до передбачення проти реформи почався наступ з двох боків: з боку лівих, у першу чергу комуністів, які в реформі бачили загрозу для своїх інтересів, бо вона з сільських бідняків, які, на думку комуністів, мали творити основну базу для комуністичних партизан, робила самостійних селян; а з боку правих, бо реформа позбавляла їх лятифундій дешевої праці, легкого життя і вирішних впливів у державі.

З одного й з другого боку боротьба проти реформи прибирала щораз більше на гостроті аж доходила до терору, вбивств, збройних нападів. У такій ситуації приходилося творити зовсім нову ситуацію на сальвадорському селі. Ухвалений закон про вивласнювання великих землевласників враховував за базу податкові декларації землевласників за 1976-77 роки. Належну суму вплачує держава, при допомозі ЗСА, а селяни, які отримали земельні наділи, сплачують свої належності державі протягом 30 років. Спеціяльно підтримувана кооперативна обрібка землі, щоб легше забезпечити реманент, господарку людською силою, обслугу штучними навозами та допомогою у засівах.

Наслідком такої політики дотепер коло 40 відсотків засівної площі країни перенесено з рук лятифундистів у руки селян, створюючи таким чином понад 210,000 родинних господарств. Дві треті безземельних сільських робітників, тобто 200,000 з цілих 300,000 отримали значні полегші, з того 150,000 тисяч отримало власні земельні наділи. В принцип поставлено напрямну: земля селянам, які на ній працюють!

Радикальність тієї аграрної реформи прихилила селянську масу й безземельних аграрних робітників і це великою мірою підірвало ґрунт під надії лівих на всенародне повстання, яке мав розпалити їхній генеральний наступ цього року. Одначе сама аграрна реформа, як інформує Окс-Фарм Америка, американська установа для допомоги й розвитку, не розв'яже повністю проблеми праці й прожитку населення. Проведена послідовно до кінця реформа забезпечить коло 70 відсотків населення, значить сотні тисяч будуть потребувати інших форм зайняття.

До якої заїлости доходить боротьба ворогів реформи вказує факт, що вони не лише ведуть аґітацію проти, нищать новонаділені землею господарства, але й убивають людей. Одним з найбільше обурливих

(Закінчення на стор. 6)

З НАШИХ БУДНІВ

Критик і адвокат

На культурному „перелазі" в книгарні „Арка" в Ню Йорку трапився недавно неприємний, для мене особисто, випадок, що за мої „Будні" обмінялось гострими словами двох загальношанованих патріотів, що їх лисо-микитівський Гриць Зозуля напевно зарахував би до „Чесної Еліти"... Дозвольте назвати першого з них „Критиком", другого — „Адвокатом", а внизу підписаного, розуміється, — „Автором".

КРИТИК змірявши Автора співчутливим поглядом: Сумно, сумно, пане гумористе! Якось невесело тепер пишете, до речі сказавши: немає з чого посміятися. Колись, пригадую, ваші „гамаксойки" виходили веселіше... І перо було гостріше, сміливіше...

АВТОР розводить безрадно руками: Може й маєте рацію, пане добродію... Такі, бачите, сумні часи настали. Нізвідки набратись веселішого надхнення. Ось для прикладу розкриваєте „Свободу", кинете оком на третю сторінку, а там суцільний цвинтар! Або клепсидри, або подяки родини покійного за участь в його похоронах. І скрізь хрести... хрести...

АДВОКАТ раптом звертається до Критика: Вибачте, пане товаришу: вам може не сподобались фейлетони нашого Ікера?

КРИТИК: Не можу цього сказати, щоб цілком не сподобались, але після того, як він, бідулька, перехворівся, у його кавалках бракує, так би мовити, перцю... Ну, немає з чого сміятись!

АДВОКАТ: Якщо не можете сміятися, то я вам щось пораджу...

КРИТИК: Я слухаю.

АДВОКАТ: Попросіть дружину нехай вас поскоботе...

КРИТИК, спалахнув: Ні, пане, немає в мене скоботів, а вас, взагалі не маю приємности знати і не бажаю собі слухати ваших некультурних „порад"! Ми живемо слава Богу, у вільній країні Чотирьох Свобід, і я маю право критикувати не лише сміховинки, але й статті самого головного предсідника Українського Народного Союзу!

АДВОКАТ (насмішливо): Дуже добре! Ви маєте право Ікера критикувати, а я маю право, а то й обов'язок його обороняти, бо ми з того самого Ді-пі табору разом до Америки приїхали! На одному кораблі!

В моменті, коли КРИТИК „надувався", щоб відпалити Адвокатові щось до слуху, розкрилися двері „Арки" і до книгарні достойно вмаршувала пані Надя Пастушенко, що її дехто з гостей називає... третім директором „Арки".

Бистрим поглядом зміряла закукурічених патріотів, але так переконливо, що вони зразу замовкли, немов би їх „заткало", — як говорили колись у Львові.

Часом приходить мені на думку, чи, бува, пані Надя не є першим директором книгарні „Арка"?

Ікер

Лев Яцкевич

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ БРИТАННІКА

Цього року найбільш престижевому довідникові світу Енциклопедії Британніці сповнилося 213 років.

Її засновниками були три шотляндці: Колин МекФаркар, друкар, Ендрю Белл, гравер й ілюстратор та Віллям Смеллі, молодий вчений.

Перше видання появилося частинами в 1768 році, в брошурованій формі, яка включала тільки гасла з двох ділянок: мистецтва та знання. Перше, повне, тритомове видання появилося у 1771 році. На протязі свого існування ця Енциклопедія змінила шість разів своїх власників: у 1815 році її відкупила від оригінальних засновників англійська фірма Арчибалд Констейбл і Ко. В 1830 році її власником стала фірма А і К. Блек, у 1910 році її відкупила фірма Енциклопедія Британніка з філіями: у Лондоні та Ню Йорку, врешті в 1928 році її власником стала американська фірма „Сірс і Робак" в Чікаго, що зробили докорінні зміни, не тільки в її редакційній політиці, але також і в системі її продажу. Однією з інновацій було щорічне видавання додатку до енциклопедії п. з. „Книжка Року", що включала найновіші події, винаходи та публікації у даному році. Зворотним роком у публікації тієї енциклопедії був рік 1938, в якому появилося 14-те, 24-томне видання, тиражем трьох мільйонів примірників.

Хоч від цього часу Енциклопедію Британніку виправлювано 41 разів, автентичність та вірогідність вміщених у ній гасел найшлася під гострим обстрілом критичних читачів. Один з них, д-р Гарвей Айнбайндер найшов у ній 666 сильно перестарілих гасел та цілу низку помилок в таких, здавалося б неконтроверсійних гаслах, як: Ґалілей, Наполеон, старий Завіт, Гомер, Верді, чи тепло та парування.

У висліді тієї критики та наростаючих труднощів її продажу, президент фірми Сірс і Робак, генерал Роберт Вуд поставив внесення на засідання її головної управи в 1943 році, подарувати всі видавничі права тієї енциклопедії Чікаґському університетові.

Вбачаючи в Енциклопедії Британніці майбутній інструмент для поширення науки й знання, університет передагував її, надавши їй не тільки повний зміст але й нову зовнішню форму. Під керівництвом віцепрезидента Чікаґського університету сенатора Бентона, продаж Енциклопедії Британніки збільшився в 50 разів.

У 1960 році сенатор Бентон зробив контракт з Осередком студій демократичних інституцій для проведення над нею критичної студії та рекомендацій потрібних змін. По п'яти роках студій проведених Комітетом, що складався із визначних учених, запропоновано видати три Енциклопедії в одній, п. з. „Британніка 3".

У 1973 році, цебто рівно 205 років, по появі першого видання Енциклопедії Британніки в столиці Шотляндії Единборо, на книгарських полицях Ню Йорку та Лондону появилося її 15-те видання у зовсім новій шаті, новім об'ємі та новім змісті. „Британніка 3" вміщала три енциклопедії — в одній так, як це було запропоновано Осередком студій демократичних інституцій, з яких кожна частина, становить доповнення попередньої.

Перша частина — „Пропедія" (Вступ до знання) має тільки один том, величиною 780 сторінок, що вміщає індекс (показник) гасел усіх наступних томів. Друга частина енциклопедії — „Мікропедія" (Мале знання) має 10 томів, в яких ні одно гасло не займає більше ніж 750 слів. Третя частина — „Макропедія" (Велике знання) має 19 томів та становить помирення всіх гасел, вміщених у „Мікропедії".

Разом „Британніка 3" має 30 томів, 33,141 сторінок, що вміщають 41 мільйонів слів. Найдовше гасло „Здорове мистецтво Заходу" займає 242 сторінки. В тексті енциклопедії поміщено 20,000 світлин, 3,600 рисунків та 1,200 мап.

Потрібний матеріял для нової енциклопедії приготовило 4,277 співробітників, що рекрутувалися із 131 різних країн світу. Між ними такі світочі, як: проф. Л. Полінґ, д-р М.Е.Дібейкі, Арнольд Тойнбі та Альберт Айнштайн. Кошт її видання

дорівнювався 32 мільйонам долярів, що становить найбільшу приватну видавничу інвестицію в історії людства. А на її друк зужито стільки паперу, що ним можна було б оперезати землю 15 разів. Одне, що не змінилося, це її назва, що не має

нічого спільного з Британськими островами, коли взяти до уваги, що її редакція і адміністраційний осідок є у ЗСА.

Один комплект 30-томової „Британніки 3" коштує тепер 660 долярів, що дорівнюється однотижневій платні інженера в ЗСА. Перше

видання тритомної Енциклопедії Британніки, що появилося 210 років тому, коштувало 15 долярів, що дорівнювалося річній платні доброго ремісника в Англії.

Заґлоба на овиді?

(яз). — Заглоба — пресимпатична постать з трилогії Генрика Сєнкевича. Не грішив він надмірною відвагою, але любив з'їсти й випити; особливо добрі напитки, очевидно, алькоголеві, привертали завжди його увагу. Заґлобу любили старі й молодші читачі і його слова та вчинки викликували часто усміхи, а не раз і сальви сміху. В приязні він був неперевершений. Коли з кимсь подружив, той міг на нього завжди розраховувати. Але в одному аж ніяк не можна було на шановного Заглобу сполягати. А саме на його політику. В політиці він — „франт".

Часи Заґлоби з повісти Сєнкевича минули, але інколи несподівано на життєвій сцені появляється живий Заґлоба. В контуші, чи в „райтках", часом у звичайних „данґарісах", або навіть добре запрасованих штанях вискакує на сцену, втне якусь смішну штуку й зникає. Власне таке трапилося „Дзєннікові Звйонковому" з Чікаґо з 12-го лютого цього року. Появився нагло Заґлоба, але в постаті шановного „мосьціпана" К. Льоренца. Написав „чщіґодни уродзони" Льоренц опус „Львуф в дзєях Польскі".

Автор того „вікопомного опусу" Льоренц починає, як це бувало в доповідях по наших читальнях в малих селах, від „короля цьвочка". Від заложення, очевидно, Львова. Тільки шановний пан Заґлоба, чи пак, вибачте, Льоренц, не чув і не читав ані про короля Данила, ні про його сина Лева, а для нього „Рік 1340 є роком історичного народження Львова". Звідки автор це взяв? З надхнення Заґлоби?

Про дальшу історію Львова розказує „вацьпан" Льоренц, як попаде. Бо ось десь аж у XVII сторіччі він відмітив, що на Річипосполиту прийшов „час страшенних нападів східніх орд, козаків, татарів, москалів...". Казали про стиль Заґлоби: "шляхціц кшикнол, козак рикнол" — тож і не диво, що для „шляхціца" Льоренца козаки належали до „страшенних східніх орд". Але найвеселіші „кавалки" розказує „уродзони пан" Льоренц про найновіші часи.

(Закінчення на стор. 6)

Михайло Сосновський

„ІДЕАЛ ПОТИ Й ЖИВЕ, ПОКИ ВІН НАРУШИМИЙ ТА ОСПОРИМИЙ..."

(II)

Про деякі аспекти української зовнішньої і внутрішньої політики

Коли йдеться про мою публіцистичну діяльність, то вона в основному заторкує різні аспекти українського політичного і громадського життя та української внутрішньої і зовнішньої політики. Свої погляди на ці чи інші проблеми я з'ясовував, виходячи з такого чи іншого розуміння нашого національного інтересу на даному етапі, ніколи не претендуючи на „непомильність", а тільки порядком дискусії. Автори закиду, — мовляв, ці мої погляди „є суперечні" постановам IУ ВЗ ОУН — не потрудилися, на жаль, показати, у чому криється ця „суперечність". Не можна цього збагнути з таких статтей, як, наприклад, „Ідейні позиції краю і еміґрації" („Гомін України". 9.10.1971), які виявляють не суперечність між моїми поглядами і постановами Великих Зборів ОУН, а суцільне неознайомлення з цими постановами та нерозуміння підстав і принципів політичної діяльности. Нічого не доказує і нікого не може переконати навіть найголосніша патріотична фразеологія та декляративні ствердження без оперття на фактах. Тут йдеться тільки про намагання вмовити в читача, що критикований автор є „ідейним диверсантом", який пропаґує „орієнтацію на чужі сили", „капітуляцію перед чужими лжеправдами", „проґресизм", „нехтує взагалі ідеологічну настанову у боротьбі поневоленої нації", намагається „каламутити чистоту націоналістичної революційної християнської української традиційної системи ідей" (сік!) і т.д., і т.п. Цих кілька порожніх фраз, якими переповнена стаття, промовисто виявляють, якими прийомами воюється з опонентом. Очевидно, стосуючи таку методу, все можна „доказати" і „обґрунтувати".

У моєму розумінні, український націоналізм є тією реальною *ідеологічною* і *політичною* силою, яка у боротьбі українського народу за своє право на вільне і незалежне життя має всі передумови для того, щоб у цій боротьбі забезпечити нашому народові перемогу. Зрозуміло, що це не станеться „автоматично", але прийде у висліді належної підготовки та максимальної мобілізації національних сил, які мусять бути готовими для використання сприятливого моменту. Виходячи з таких засад, я заступав і заступаю думку, що у практичній політиці необхідною є діяльність в оперті на власні сили народу поруч з конкретним пляном розбудови та скріплювання цих власних сил. Без належно розбудованих власних сил ніяка наша політична діяльність не увінчається успіхом і ніяка „орієнтація" нас не врятує, як це у свій час прекрасно обґрунтував В. Липинський, враховуючи незвичайну складність української визвольної проблеми.

Тому я був у минулому і є тепер проти внутрішньої української громадської та партійно-політичної боротьби і самознищування, вважаючи що передумовою нашого розвитку і росту є здорове суперництво (не ворогування!) на базі громадського і політично-партійного плюралізму. Таке суперництво буде корисним і для всього народу і для окремих груп. Всякі тенденції до монополізації українського громадського і політичного життя будь-яким одним чинником — в засаді шкідливі і їх треба поборювати, бо кожна монополізація вбиває ініціятиву і вільну думку. На сучасному етапі і в обличчі такого стану, в якому находиться наш народ в Україні, та з уваги на потреби нашої діяспори, нам потрібна суцільна консолідація національних сил (політичних і громадських), а не їх колення і фраґментаризація, що може вийти тільки на користь нашого національного ворога, який такій фраґментаризації буде сприяти, заграючи на групових чи особистих інтересах та амбіціях.

Коли йдеться про нашу зовнішню політику, то я постійно наголошував необхідність стосувати такі тактичні прийоми й методи, які б відповідали кожночасно об'єктивним умовам на відтинку міжнародного укладу сил. Визвольна революційна боротьба — це не фрази для пропаґандивного вжитку, а дуже конкретна, плянова і цілеспрямована діяльність у конкретній політичній дійсності. Визвольна боротьба мусить бути націлена на успіх, який, однак, залежить від ряду чинників зовнішнього і внутрішнього порядку. Ці чинники є у постійному русі, їх важливість з бігом часу міняється, і не враховувати цього — значить не рахувати на успіх. Не йдеться тут про таку чи іншу „орієнтацію", про ідеологію, а про нашу тактику. Для нас незмінною є тільки наша кінцева мета: здобуття державної незалежности. Шлях до цієї мети ми повинні вибирати такий, який у даних умовах для нас найдоцільніший і найдогідніший.

Схвалена сьогодні політична програма і тактика, яка віддзеркалює наявну на даному етапі дійсність, завтра може бути неактуальною, якщо заіснують зміни, яких ми раніше не враховували або належно не дооцінили. Ми часто дорікаємо нашим попередникам з-перед 50-ти років, мовляв, вони заступали погляд, що „Україна має бути соціялістична, або ніяка". Це, безперечно, була „принципіяльна" політика, для якої не мета, а політична програма мала засадничу вагу. Наслідки такої „принципіяльности" мстяться на нас по сьогодні. Речники т. зв. принципіяльної політики під сучасну пору повторяють сьогодні докладно цю саму помилку, підпорядковуючи кінцеву мету такій чи іншій програмі, забуваючи про болючий досвід з власної історії і про той факт, що всі політичні програми без уваги на свою актуальну досконалість, як і всі політичні партії чи організації — це тільки *засоби* до цілі, а не ціль у собі.

Мої критики називають такі мої погляди і думки „опортуністичним праґматизмом", а я це окреслюю політикою, яка, зберігаючи ідеологічну настанову, є *принциповою* щодо кінцевої мети, а *праґматичною* щодо стратегії і тактики.

На відтинку української внутрішньої політики я пропаґував такі засади, які я вважав за необхідні для нашого розвитку і скріплення. Ось деякі з них:

(Закінчення на стор. 6)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ВІДДІЛ 48-ИЙ УНС У РЕДІНГУ

Редінг, Па. (с. г.). — Тут, у залі Українського Горожанського Клюбу, в неділю, 25-го січня, відбулися 17-ті річні збори 48-го Відділу імени Тараса Шевченка, в яких взяло участь понад 20 осіб.

Наради відкрив і їх вів голова Відділу Микола Дубик, а обов'язки протоколянта сповняв секретар Відділу Степан Івасечко. Відкриваючи наради, голова попросив вшанувати мовчанкою померлих членів і помолитися за звільнення закладників з Ірану, а між ними українця з Олифанту, Па., Михайла Метрінка. Відтак секретар С. Івасечко відчитав протокол з попередніх річних зборів, що його прийнято без поправок, після чого приступлено до звітів.

Звітували голова М. Дубик, секретар С. Івасечко і касир Степан Волянський. Голова інформував, що відділову працю веде секретар, який мусить не лише організувати членів, але також кожного місяця на час зібрати членські вкладки і вислати їх до Головної Канцелярії. Голова співпрацював дружньо з секретарем у всіх ділянках.

Про загальну працю Відділу вичерпний звіт дав секретар С. Івасечко. Він подав, що Відділ з кожним роком зростає, і зараз має 117 членів, які вплатили до Союзу майже 6,000 долярів членських вкладок. Відділова каса мала додатковий видаток у минулому році, тому що заплачено кошти висилання делегата на XIII Конгрес Українців Америки. Сальдо каси тепер нараховує 650 долярів. Секретар дав вияснення теж, чому не відбуто запляновано пікніку, і зложив подяку всім за гарну співпрацю. Про фінанси ще звітував касир С. Волянський, зазначуючи, що весь час був у контакті з секретарем і спільно полагоджували всі справи.

За Контрольну комісію звітував голова Теодор Федів, ствердивши, що секретар веде книговодство взірцево, тому він поставив внесок на уділення уступаючій управі вотум довір'я з признанням. Слід згадати, що в часі нарад на залю прибув парох місцевої УКЦеркви о. крилошанин Василь Стебельський, якого сердечно привітав голова президії М. Дубик.

По звітах відбулася дискусія, в якій дискутанти заторкнули багато важливих справ. Відтак голова президії запросив до слова організатора УНСоюзу Степана Гавриша, який був і організатором того Відділу в 1964 році. У своєму слові С. Гавриш інформував про загальні справи цілости УНСоюзу, а також і про успіхи Лігай-Веліївської Округи, до якої належить 48-ий Відділ. Округа придбала 78 нових членів і виконала свою квоту на 111 відсотків, займаючи третє місце між всіма Союзовими Округами Америки й Канади. Тут він висловив подяку Анні і С. Івасечкам за добре виховання дочки Євгенії, яка погодилася бути секретарем нового Відділу, що був заложений у липні 1980 року в Савдертон, Па., і до якого придбано 30 членів-основників.

Говорячи про організаційні справи цілости УНСоюзу, С. Гавриш сказав, що в минулому році квоти не виконано, бо замість придбати 4,000 нових членів, придбано лише 2,239. Зате коли б усі Округи так працювали, як Округа Лігай Велі, то не було б втрат. Далі він говорив, що біжучий рік є роком передконвенційним і загальна квота УНСоюзу є придбати 4,000 нових членів; і закликав всіх до активної праці для росту УНСоюзу.

По запитах до С. Гавриша і відповідях приступлено до вибору управи Відділу, яку обрано в складі: М. Дубик - голова, Мирослав Лукавський - заступник голови, С. Івасечко - секретар, Софія Дубик - заступник секретаря, С. Волянський - касир. Контрольну комісію очолив Т. Федів, а членами обрано Осипа Коваля і Семена Макару. Почесним головою дальше затверджено Михайла Когута.

У внесках зборами винесено ухвалу, щоб управа Відділу приготувала літній пікнік для членів, а також дискутовано над поїздкою під час літнього сезону на Союзівку.

Наради закінчено молитвою, що її провів о. крилошанин Василь Стебельський, який при тому вказав на великі заслуги для громади Українських Братських Союзів як у минулому, так і тепер. Відтак усі були запрошені до перекуски, яку приготовили пані з Відділу.

375-ий ВІДДІЛ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія (с.г.). — Тут, у неділю 18-го січня, в залі Окружного Комітету відбулися 54-ті річні загальні збори 375-го Відділу Товариства ім. Дмитра Вітовського, у висліді яких головою Відділу обрано заслуженого діяча Українського Спортового Осередку „Тризуб" і відомого підприємця-бизнесмена Романа Коженьовського.

Збори відкрив і їх вів Роман Коженьовський, який досі виконував в Відділі обов'язки заступника голови. Починаючи наради, присутні вшанували мовчанкою і повстанням з місць померлого голову в звітовому часі св.п. Василя Василюка, який понад 40 років був головою Відділу.

За загальну працю Відділу в звітовому році вичерпні звіти зложили секретар Петро Тарнавський і касир Іван Данківський. Секретар П. Тарнавський інформував про рух членства у Відділі: рік 1980-ий був тяжким, з Відділу вибуло понад 30 членів, тож понесено деякі втрати. Причиною втрат у членстві була смертність, дозрілі грамоти, перестунні листи, а також треба було кількох суспендувати. Секретар теж подав, що разом з касиром вони робили всі заходи, щоб запобігти втраті членів Відділу. Тепер Відділ нараховує коло 300 членів. Від них зібрано для УНСоюзу понад 20.000 дол. вкладок, які завжди були вислані до Джерзі Ситі на час. В звітовому році придбано 10 нових членів.

Касир Відділу І. Данківський звітував про приходи до каси і розходи. Він, як професійний книговод, у деталях подав всі дані операцій, у тому і купно на 100 дол. у корпорації Округи. Майно Відділу разом з шерами в Окрузі (400 дол.) та іншими бондами виносить понад 1,500 дол.

За Контрольну комісію вичерпний звіт склав голова її Микола Бачара, перевівши контролю у товаристві членів К.К. Романа Флюнта і Михайла Попика. Знайдено, що книговодство обох — секретаря і касира — ведено взірцево.

По звітах відбулася дискусія, а відтак на внесок голови К.К. М. Бачари уступаючій управі уділено вотум довір'я з признанням.

Вибори нової управи і Контрольної комісії на біжучий рік дали такий склад: Роман Коженьовський — голова, Бронислав Данківський заступник голови, П. Тарнавський — секретар, Теодор Рак — заступник секретаря, І. Данківський — касир, і Василь Циган — член управи. Контрольну комісію очолив знову М. Бачара, а членами також знову обрано Р. Флюнта і М. Попика.

По виборі управи промовляв організатор С. Гавриш, який в першу чергу побажав добрих успіхів обраній управі, а відтак сконденсовано інформував зборів про успіхи і не-успіхи цілости УНСоюзу в минулому році. Він зупинився на праці Філядельфійської Округи, при чому наголошував, що біжучий рік є роком передконвенційним, і тому слід докласти всіх зусиль, щоб виконати плян у організаційній ділянці, — придбати 4.000 нових членів. З того Філядельфійська Округа повинна придбати 420 членів.

Після додаткових запитів і відповідей голова Відділу Роман Коженьовський подякував всім учасникам зборів, а відтак запросив до традиційної перекуски, яку приготовили Анна і Петро Тарнавські.

70-ий ВІДДІЛ УНС В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Ситі, Н.Дж.(Н.Н.). — Місцевий 70-ий Відділ Українського Народного Союзу, що має назву Український Поступовий Клюб та належить до найстарших Відділів УНС, бо був заснований в 1902 році, відбув в неділю, 8-го лютого ц.р., свої звичайні річні збори, в результаті яких переобрано дотеперішню Управу та намічено плян праці на черговий рік.

Збори, що відбулися в приміщеннях місцевого Українського Народного Дому в пополудневих годинах відкрив коротким словом предсідник Відділу Стефан Білик, а дальшими нарадами проводили Григорій Бура, як предсідник, і Михайло Пилипчак, як секретар. Протокол з минулорічних зборів відчитала Марійка Шеремета. Приявні прийняли надійними аплявзами заввагу предсідника Г. Бури, який звернув увагу на ділевість протоколу та зокрема на чисту літературну українську мову, в якій протоколянтка, молода студентка Марія Шеремета, його приготовила й відчитала.

Звітування Управи започаткував предсідник С. Білик, згадавши зокрема про участь в усіх нарадах Окружного Комітету Відділів УНС, активну участь у плянуванні та переведенні цим Комітетом традиційного вже Дня УНС в Ню Джерзі та про участь в усіх починах і активностях громади. Згадав, що в звітовому році Відділ втратив двох членів, але здобув сім нових, завдяки невтомній активності секретаря Відділу Миколи Шеремети.

Сам секретар, М. Шеремета, у своєму звіті згадав про багато всяких труднощів, що на них натраплається зокрема в організаційній праці, бо більшість людей все ще не здає собі справи з потреби життєвого забезпечення зокрема з необхідности такого забезпечення в такій добрій установі, як УНСоюз. З признанням і вдячністю говорив про повсякчасне розуміння тих труднощів та всебічну допомогу для їх поборювання з боку затруднених в Головній Канцелярії головних екзекутивних урядовців зокрема головного секретаря Володимира Сохана. Дякуючи за цю опіку й допомогу, М. Шеремета передав для В. Сохана два нові подання на членство в УНСоюзі.

Звітуючи також за виконуючого обов'язки касира Відділу, М. Шеремета поінформував, що в звітовому році вплинуло до каси Відділу 13,866 дол. членських вкладок до УНС, 234.75 дол. до братського фонду і було 715,40 відсотків від інвестованих в Борговому Зобов'язанні УНС 7,000 долярів відділових фондів, отже разом до каси Відділу в звітовому році вплинуло 14,816.95 дол. Розходи Відділу в тому часі виносили тільки 489 дол., членами виплачено з братського фонду 385 дол, а 13,866 дол. членських вкладок переслано до каси УНС. Крім інвестованих у Борговому Зобов'язанні 7,000 долярів, Відділ має ще 1,849.61 дол. на чековому і ощадностевому контах.

Константин Северин, звітуючи за Контрольну Комісію, повторив згадані цифрові дані, ствердив, що все книговодство Відділу є у взірцевому порядку та запропонував абсолюторію уступаючій Управі.

Від Головної Канцелярії привітав збори, в заступстві в останній хвилині перешкоджених головного секретаря В. Сохана та головного організатора Василя Оріховського і на їх прохання, А. Драган.

У дискусії над звітами заторкнено деякі справи з друкованого тепер у „Свободі" протоколу з річних нарад Головного Уряду УНС, зокрема справу Української Будівлі та її виплатности для УНС, а дальше руху членства та можливості дальшого розвитку УНС, як у членському, так і фінансовому відношеннях.

Плян праці на черговий рік, запропонований секретарем М. Шеремою, передбачає зорганізування 25 нових членів, 10 з яких зобов'язався зорганізувати сам секретар. Він прохав усіх, щоб включилися в цю працю.

Управу Відділу переобрано в дотеперішньому складі: Стефан Білик — предсідник, Микола Шеремета — секретар, Марійка Шеремета — касир та Константин Северин і Михайло Пилипчак — Контрольна Комісія.

Після вичерпання порядку нарад, їх предсідник Г. Бура закрив збори, після чого всі приявні відспівали традиційний український національний гимн.

У зборах взяло участь 17 членів.

Розмови на союзові і громадські теми дружньо продовжувалися при спільній перекусці, яку приготували пані з Відділу.

З життя громади в Кергонксоні

В неділю, 21-го грудня минулого року, відбулися тут річні загальні збори місцевого Відділу УККА. Після відкриття головою М. Василиком і ствердження присутності в числі 44 особи, а тим самим правосильности зборів, та молитви, що її провів о. парох Б. Волошин, обрано президію зборів у складі: голова—інж. Е. Лукомський, заст. голови—інж. О. Смішкевич і секретар—В. Реннер.

Протокол з попередніх зборів прийнято без змін, а після звітів членів Управи і Контрольної комісії, з яких учасники довідалися про пророблену працю, відбулася дискусія, у якій забирали голос численні дискутанти.

Влаштовано свято Січневих роковин тут і поїздку до Олбані; Шевченківську академію; в липні—„Український День"; восени—Листопадову академію, які пройшли з повним успіхом. В часі каденції вплинула до каси із збірок на УНФонді з імпрез — сума 5,631. 89 дол., а витрачено 5,313.86 дол. На УНФонд зібрано і відіслано до централі 2,065 дол., а до СКВУ— 746 дол. Сальдо на 1981 рік виносить 318.03 дол. Ці цифри доказують, що хоч кергонксонська громада мала, але може зараховуватися до передових громад.

Справу XIII Конгресу Українців Америки рішено відложити і продискутувати її на засіданні обох управ або для цієї справи скликати окремо ширші сходини. Стверджено, що збірка на УНФ вправді продовжується, але деякі особи, з уваги на розходження в поглядах щодо перебігу XIII Конгресу, втримуються від вплачування національного датку.

Після уділення на внесок Контрольної комісії абсолюторії уступаючій Управі, вибрано на внесок Номінаційної комісії нову Управу і Контрольну комісію у такому складі: голова—д-р О. Волянський; заступник голови—Д. Слободян; секретар—д-р Р. Барановський; скарбник—д-р М. Крижановський—О. Безкоровайний, заступник організаційного референта; О. Литвин, заступник скарбника; і мґр М. Аврамчук, протокольний секретар.

Після зборів кооптовано ще Софію Барусевич як культурно-освітнього референта. Дарію Хухру як заступницю культ-освітнього референта і Івана Хоманчука на пост організаційного референта. До Контрольної комісії увійшли: М. Василик — голова, Ольга Савчук і М. Гайдиш—члени. До товариського суду увійшли: Ф. Савчур і В. Реннер.

Збори закінчено молитвою, що її провів о. д-р Богдан Волошин.

У вівторок, 20-го січня 1981 року, наші громадяни Кергонксону і околиці взяли численну участь у Святі „День Української Незалежности" в Олбані, що його організував Окружний Комітет Відділів УККА Олбанської Округи в будинку стейтової легіслятури для відзначення 63-ох Роковин Незалежности і Самостійности УНРеспубліки. Про транспортацію автобусом подбала управа Відділу Кергонксон.

Дня 25-го січня відбулася тут святкова академія для відзначення Свята Державности у приміщенні церкви св. Тройці. Програму підготувала ще попередня управа Відділу УККА на чолі з М. Василиком.

Свято відкрив голова Відділу УККА д-р О. Волянський, а М. Василик відчитав проклямацію. Після того хор „Золотий Гомін" під диригентурою проф. В. Бакума відспівав молитву „Боже Великий". Змістовну доповідь стосовно до Свята 22-го Січня виголосив інж. Е. Лукомський.

У мистецькій частині програми відделкламував вірш Б. Лепкого „І в мене був свій рідний край" учень Школи українознавства Андрій Цимбал, а вірш О. Олеся „Живи, Україно" рецитував пластун-юнак Орест Лебедович.

Хор „Золотий Гомін" під диригентурою проф. В. Бакума відспівав три пісні: „Ой, горе тій чайці" Леонтовича, „Ой, у лузі червона калина"—стрілецьку пісню ар. Ф. Колесси, і „Засяло сонце золоте" І. Недільського. Учасники нагородили виконавців мистецької частини, зокрема хору, рясними оплесками. Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Р. Б-ий

163-ій ВІДДІЛ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. (с.г.). — Тут, у неділю 1-го лютого, в залі Дому Окружного Комітету Філядельфійської Округи, відбулися 63-ті річні збори 163-го Відділу „Єдність", що їх відкрив і їх вів голова Яким Козел; секретарював Теодор Дуда.

Відкриваючи збори, голова привітав всіх присутніх, між ними і союзового організатора Степана Гавриша та голову Філядельфійської Округи Петра Тарнавського. Відтак вшановано пам'ять померлих членів, особливо ж основника і організатора Відділу св.п. Стефана Гвіздя, який помер у січні цього року.

Про працю Відділу звітували голова Яким Козел, секретар Теодор Дуда й касир Катруся Семен. За словами голови Якима Козла, між членами управи і Контрольної комісії була дружня співпраця: спільними силами роблено заходи для збільшення Відділу новими членами. Весь час голова був у контакті з секретарем і касиром, що уможливило їм придбати 12 нових членів у звітовому часі. Голова інформував, що пляновано придбати 25 нових членів, але мали різні перешкоди.

Вичерпний звіт про рух членства та працю цілости Відділу дав секретар Дуда, з гордістю підкреслюючи, що помимо того, що кілька членів вибули з Відділу, все ж таки рік закінчено з прибутками, і Відділ вже нараховує 230 членів. Це секретар пояснював гармонійною співпрацею членів управи в Філядельфійської Округи. Т. Дуда подав, що зібрав понад 14.000 долярів членських вкладок. Майно Відділу виносить 418 долярів. Також у звітовому році Відділ знову закупив шер за 50 дол. у Домі Округи. Касир Відділу К. Семен звітувала про свою працю; вона найбільше турбувалася тим, як придбати нових членів.

За Контрольну комісію звітувала Ніна Волчаста. Контролю книговодства вона переводила в товаристві голови Михайла Паласючка і члена Стефанії Терлецької. Всі прилоги, як і ведення книговодства знайдено в найкращому порядку.

По звітах відбулася дискусія, а відтак голова президії Я. Козел попросив до слова організатора С. Гавриша і голову Округи П. Тарнавського. Організатор сказав, що управа Відділу „доказує чуда", а на доказ навів числа нових членів. Відколи став секретарем Відділу Т. Дуда, — казав С. Гавриш, — за цей час придбано 148 нових членів на суму понад 200.000 долярів. Тоді, у 1976 році — Відділ мав 140 членів, а зараз вже має 230 членів, не зважаючи на те, що кожного року члени вибувають з Відділу. Відтак він коротко говорив про загальні справи цілости УНСоюзу і закликав до дальшої праці для розбудови УНСоюзу.

Голова П. Тарнавський зложив подяку в імені Округи всім за гарну співпрацю, а при тому спинився над тим, що Округа завдяки всім 39-ти Відділам придбала 344 нових членів. Апелем до зібраних про дальшу співпрацю на добро УНСоюзу закінчив свій привіт П. Тарнавський.

Далі були запити й відповіді, а відтак приступлено до вибору управи на 1981 рік, яку обрано в складі: Я. Козел — голова, Микола Лишак — заступник голови, Т. Дуда — секретар, Марійка Ільницька — заступник секретаря, і К. Семен — касир. Контрольну комісію перебрано; її знову очолив М. Пласюк, а в члени знову обрано Н. Волчасту і С. Терлецьку. По виборі Я. Козел в імені обраної управи подякував за довір'я і запросив всіх до перекуски-гостини, яку приготовили пані К. Семен, С. Терлецька і Н. Волчаста.

424-ий ВІДДІЛ УНС

Філядельфія (С.Г.).—Загальні річні збори 424 Відділу УНС пам'яті Героїв Крут, що вже були 17-ми з ряду, відбулися в неділю, 8-го лютого, в залі УПЦеркви св. Покрови у Філядельфії.

Збори відкрив молитвою голова Відділу о. митрат Михайло Борисенко, привітав всіх присутніх членів на залі і згідно порядку денного зарядив вибір президії для переведення нарад. На бажання членів ухвалено, щоб нарадами проводив о. митрат Михайло Борисенко, а обов'язки писаря сповняла Ольга Гурська.

Приступлено до звітів уступаючих членів управи. Голова Відділу о. митрат М. Борисенко звітував за управу, а його доповнив секретар інж. Віталій Трипупенко. Управа Відділу робила всі заходи, щоб не втрачати членів, а навпаки—збільшувати їх кількість.

Також голова інформував, що весь час був в контакті з секретарем і касиром Відділу і що в листопаді 1980 року відбуто спеціяльну нараду управи, у якій участь брали головний контрольор УНС опротопресвітер Степан Біляк і організатор Союзу Степан Гавриш. Метою наради було обговорення організаційних справ.

Про многогранну працю у Відділі звітував секретар інж. В. Трипупенко. Він інформував про методи побору членських вкладок, що є не завжди легке, бо є і такі члени, що треба їх відвідувати по кілька разів, щоб зібрати належні вкладки.

Говорячи про рух членства у Відділі, він вказав на позитивне явище, що помимо відходу членів через виплату за дозрілі грамоти, смертність і суспензу, Відділ за останній рік збільшився на 4 члени і зараз нараховує 116 членів - осіб, а не грамот. В останньому році придбано шість нових членів завдяки о. Борисенкові і касирові Томі Бурці. За вісутності касира Т. Бурку звітував секретар інж. В Трипупенко про сальдо каси Відділу, що виносить 254 дол.

Відтак до слова був запрошений організатор С. Гавриш, який висловив щиру подяку настоятелеві храму св. Покрови і голові Відділу о. митратові Борисенкові за його надзвичайно приязне ставлення до УНСоюзу. Про це можна судити із згадки про УНСоюз при закінченні Богослужби, яка попередила загальні наради.

С. Гавриш говорив про загальні справи УНСоюзу, про його успіхи і неуспіхи в минулому році, про працю Філядельфійської Округи, до якої належить і 424 Відділ. Він висловив признання управі за добру організаційну працю, а доводом того є те, що Відділ не втратив членів, а навпаки зріс у членстві. Коли б так всі Відділи вели працю, то УНСоюз не втрачав би членів.

Згадуючи про працю Відділу, організатор спеціяльно підкреслив в тому заслуги секретаря інж. В. Трипупенка. Говорячи про Філядельфійську Округу, доповідач сказав, що вже 16 років Округа є першуном, здобуваючи найбільше число нових членів. В звітовому році Відділи Округи придбали 344 нових членів і це завдячується великій праці секретарів всіх Відділів. На закінчення свого слова С. Гавриш закликав поширити управу Відділу, а головно дати їй „транс фузію свіжої крови".

Далі були запити, дискусія і вибір нової поширеної управи на біжучий рік в складі: о. митрат М. Борисенко — голова, О. Гурська - секретар і заступник голови, інж. В. Трипупенко - секретар, Галина Гаврась—заступник секретаря і організатор у Відділі, Т. Бурка—касир. Контрольну комісію очолив інж. Сергій Євсевський—голова, а членами обрано інж. Петра Гурського і Василя Павленка.

В внесках вирішено, щоб новообрана управа Відділу повела так працю, щоб на ювілейну 30-ту Конвенцію УНСоюзу, що відбудеться в травні 1982 року, Відділ мав двох делегатів. Також вирішено допомогти Округі виконати річну квоту, яка виносить 420 делегатів, а тим самим допомогти виконати загальний плян УНСоюзу придбати в передконвенційному році 4.000 нових членів.

Подяку всім учасникам нарад за збори зложив голова о. митрат М. Борисенко і молитвою закінчив їх.

Україна — оком сателіта

На телебаченнях ми вже не раз мали нагоду спостерігати, як з висоти сотень чи тисяч миль виглядає наша земля, в тому числі її моря, океани, окремі континенти і т. д. Але, здається, ми ще ніколи не бачили як з далекої висоти виглядає Україна. Чи вигляд її подібний до інших земель чи країн?

Частинну відповідь на це цікаве питання одержали учасники ювілейних (25 років існування) зборів клівлендського відділу Товариства Українських Інженерів Америки (ТУІА), що відбулися на Пармі біля Клівленду 30-го січня ц. р., у залі церкви Св. Покрови. З науковою доповіддю на тему „Україна — оком сателіта" та „Космічна таксівка" виступив гість із Вашінгтону Д. К.,— відомий фахівець у справі конструкцій сателітів інженер Іван Сось.

Уроджений у Чорткові, Західня Україна, він одержав диплом із електричної інженерії в Пенсильванському стейтовому університеті, а ступінь магістра здобув в Пенсильванському університеті. Але „спрага" до науки, зокрема бажання опанувати технікою пересування у космічних просторах ніколи не дозволяли йому зупинитися на тому, що уже осягнув. Тому, навіть здобувши магістерський титул, він ще п'ять років працював у Ар Сі Ей Кемден, Н. Дж., при проєктуванні радарних та інших електричних систем. У 1962 році інж. Сось переселився до Вашінгтону, де почав працювати в НАСА, а від 1963 до 1970 року був керівником групи, яка займалася розвитком проблем, зв'язаних із контактами із сателітами в орбітах далеких планет.

Але науково-професійна кар'єра українського молодого і талановитого фахівця ще далеко не закінчена. 1970 року інж. Сось став керівником відділу для проєктування нової системи запису електромагнетних сигналів на фотознімках. Ця система тісно пов'язана з програмою НАСА та інших державних агентств у ділянці оглядів землі. 1972 року він працював у цій агенції на становищі керівника відділу для експериментальної обслуги, а в 1977 році став заступником керівника відділу для перевірки інформацій сателітів (але не типу совєтських сателітів на зразок Польщі чи Болгарії), як також працював над новими конструкціями сателітів. Уже тільки з вищенаведеного видно, якого першорядного фахівця ми маємо в ділянці конструкції космічних „таксівок".

І ось, інж. Іван Сось, дозволі добре володіючи українською мовою, нам пояснив фотознімки, що їх космічний сателіт зробив під час польотів над Україною.

Свою „подорож" по Україні - прелегент почав з північної частини Чорного моря - Криму та русла Дніпра, потім поступово сателітом ми „полетіли" вище і вище — аж до Києва, а потім завернули ліворуч до Львова і Карпат. Звичайно з висоти 800 чи більше кілометрів таких „дрібних" об'єктів, як хат, авт, чи навіть невеличких річок не можна побачити. Коли дивитися на море, то там, де не глибоко, при берегах, вода виглядає ясносиня, натомість де велика глибінь, вона виглядає темносиня, чи навіть чорна.

Коли на сателіті перелетіти північний беріг Чорного моря і посуватися далі на північ, то ліворуч виразно видно синюватого кольору крапки, скупчені в одному місці. Виявляється, що це місто Херсон. Подібно виглядають також інші міста з тією тільки різницею, що більше місто має більше тих крапок, а менше — менше. Коли посуватися сателітом далі на північ на землі України, то впадає в очі майже суцільна колосальна площа, покрита ніби якоюсь рослиною зеленожовтого кольору, на якій тут, то-там видніють скупчення синюватого кольору, позначені крапками, які, як вище зазначили, є містами. Інж. Сось пояснив, що майже суцільний зеленожовтий колір землі, що її ми бачили зі сателіта, пояснюється тим, що в протилежності до інших країн чи материків, де є багато пустинь чи бідних у зелень гір, землі України сьогодні цілком культивовані, тобто, використовувані для тих чи інших людських потреб.

Далі, на північ, посуваючись по Дніпрі, виразно видно більшого розміру затемнення, яке, очевидно — відображає столицю України — Київ. Приблизно так само, хоч трохи тут менше барвистий виглядає на зеленосірому фоні Львів, а трохи нижче від нього — Івано-Франківськ, а ще нижче, вже більш одноманітного зеленистого кольору виглядають пасма Карпатських гір.

Клівлендський Відділ ТУІА, який закінчив 25 років свого існування, дуже добре зробив, що з такої нагоди влаштував того роду доповідь. Учасники зборів мали нагоду також оглядати науково-технічні праці чи винаходи своїх членів — в тому числі праці інженерів — Ярослава Когута, Василя Хміляка, Петра Басалика, Деонісія Дем'янчука, Зенона Голубця та ін. Треба підкреслити, що українські інженери численно куди більше включилися у суспільно-громадську працю, ніж групи інших українських професіоналістів. Якщо не всі, то в кожному випадку більшість з них є членами нашого „Батька" — Українського Народного Союзу. Члени Відділу працюють або працювали в місцевій індустрії. Багато з них має добрі успіхи у своїй праці — в тому числі — власні патенти на винаходи, провадить наукові досліди, написало наукові праці, статті, займає керівні позиції в індустрії. Українські інженери своїми знаннями не тільки причиняються до росту і розбудови технології та індустрії в країні свого поселення, але також інформують своє оточення про Україну та її проблеми та гідно, з належним престижем втримують добре ім'я українського інженера.

Теперішню управу Відділу в Клівленді очолює інж. Зорян Городиський, а членами управи є такі інженери: Ярослав Когут, Антон Рощаковський (відомий художник), Петро Басалик, Андрій Черень та Роман Трешньовський. До Контрольної комісії входять інженери: Василь Хміляк, Іван Фур та Роман Грабець.

Юліян Мовчан

„Бувайте здорові" д-ру О. Волянському

Під кінець 1980 року українська громада Кавнті Ракленд, Ню Йорк, сказала: „Бувайте здорові" своєму довголітньому дириґентові, відомому лікареві й адміністраторові з ділянки психіятрії і суспільно-громадському діячеві д-рові Олегові Волянському, який відходив із стейтової служби на емеритуру і виїжджав з Спрінг-Велівської парохії до Керґонксону.



Прощальний вечір слідував за величавим концертом з нагоди очікуваного ювілею тисячоліття хрещення України. Д-р Волянський підготовив хор до цього концерту, але, на жаль, сам він не міг брати участи в концерті, бо, повертаючись домів із останньої проби хору напередодні святкування, мав автомобілевий випадок і пролежав той час у лікарні. Хором під час концерту керував Микола Москаль.

Прощальний вечір, що був подуманий як несподіванка для дириґента, відкрив парох української католицької церкви свв. Петра і Павла о. Тарас Галонжка і попросив д-ра Володимира Семкова далі вести вечір. Першим промовляв відомий місцевий політичний діяч Теодор Дусаненко, член повітової Ради, посадник містечка Кларкставн і приятель д-ра Волянського. Він передав для д-ра Волянського плякету—„Грамоту видатних осягів", як визначному громадянинові Кавнті Ракленд.

Д-р Володимир Семків розповів про професійну працю д-ра Волянського як психіятра і його довголітню адміністраційну працю на становищі директора одного із найбільших стейтових центрів із ділянки умовоупосліджених у „Лечворт Віледж" у Тіллс, Н.Й.

Ця інституція мала річний бюджет у висоті 50 мільйонів долярів, пацієнтів (у найвищий час) було понад п'ять тисяч, а персоналу—обслуговувачів їх—3,500 осіб. Д-ра Олега Волянського часто було відзначувано різними почесними презентаціями на стейтовому й повітовому рівнях за його відданість пацієнтам, за ініціятивність і широку візію в проводі цією великою інституцією.

Хлібом-сіллю прощала Марія Садницька заочно нашого дириґента в імені церковного хору; Олена Стельмащук прощала його в імені Комітету Золотого Ювілею парафії свв. Петра і Павла; Люба Неґерсміт передала для д-ра Волянського пропам'ятну плякету з прегарним написом від цілої парафії. Вона підкреслила велику втрату для парафії із виїздом д-ра Волянського до Керґонксону. А про працю доктора Волянського в парафії говорив інж. Ярополк Хандога. Він згадав, що як прикладний парафіянин д-р Волянський брав активну участь у всіх ділянках українського парафіяльного і громадського життя.

Про суспільно-громадську працю д-ра Волянського говорив проф. д-р Василь Лучків, підкреслюючи багатогранність діяльности д-ра Волянського на суспільно-громадському полі; згадав про освіту та про його професійні осяги; дивувався, звідки у нього бралося стільки енергії й витривалости завжди розпочате діло вести з непослабленою інтенсивністю протягом років-років.

Проф. Лучків як колишній Крайовий командант Українських Американських Ветеранів передав для д-ра Волянського пропам'ятну плякету від 19-ї Станиці Українських Американських Ветеранів, Спрінг Велі. В грамоті сказано, що дається її за надзвичайні досягнення, самопосвяту та працю для добра української громади взагалі, а особливо української громади в повіті Ракленд.

Дальше слово мав отець-парох Тарас Галонжка. Він підкреслив популярність д-ра Волянського не тільки у місцевій парафії, але й у ширшому українському поселенні в Америці. Отець-парох передав д-ру Волянському від Стемфордського Владики Василя Лостена Почесну Грамоту признання і подяки за працю для цієї української католицької парафії.

Сам о. Тарас дякував д-ві Волянському за п'ятнадцять років праці дириґента хору, уважаючи його за одного з найбільш заслужених людей нашої спільноти. Він також передав д-ру Волянському від Владики Лостена перший примірник книжки „Служба Божа" —спеціяльного видання на святкування тисячоліття хрещення України. Многоліттям закінчив о.Тарас свою промову.

На бенкеті-вечірці заступали д-ра Волянського, що був, як сказано, у шпиталі в той час, його дочка Богдана та син Ігор. Вони потішили зібраних, що д-р Волянський приходить швидко до здоров'я. Богданна Волянська в імені батька прийняла всі грамоти, побажання та подяки. В його імені, зворушена виявами незвичайної любови й пошани до її батька, подякувала всім і сказала, що думками він таки в Спрінг Велі. Вона заявила, що його бажанням є, щоб українці Спрінг Велі продовжували далі ним ведене з великою посвятою діло.

Кінцеве слово мав о.Тарас, який подякував паням, що приготували цей вечір, дохід з якого на бажання д-ра Волянського призначений на будівельний фонд парафії. Далі парох подякував Миколі Москалеві-дириґентові, хорові, інж. Р. Хандозі, шкільній молоді, д-рові В. Семкову за провід вечором і всім присутнім за участь у цьому особливому святкуванні.

Ще довго гомоніли гості, обмінюючись думками та спогадами; нікому, одначе, не вірилося, що д-р Волянський дійсно пішов на емеритуру, а радше, що він просто переселився мешкати біля Союзівки. Зрештою, він—коломийський гуцул, а хто коли чув, щоб гуцули із Коломиї йшли так вчасно чи і взагалі на емеритуру?

В.Г.Л.

Юрій Стефаник про свого батька та Олену Телігу

Зустріч із сином великого письменника организував 12-ий Відділ Союзу Українок Америки ім. Олени Теліги в Клівленді, у неділю, 1-го лютого ц.р., в домівці СУА, в астродомі Св. Йосафата. Із спогадами на тему „У 100-річчя народження Василя Стефаника" та „Великий мир Олени Теліги" виступив син Василя Стефаника — Юрій Стефаник, який прибув з далекого Едмонтону, з Канади.

Як відомо Василь Стефаник мав трьох синів — найстаршого Семена, середнього Кирила та наймолодшого Юрія. В той час, як Семен та Кирило вирішили залишитися на батьківщині свого батька, Юрій у силу певних обставин ще далеко перед війною вимушений був „вимандрувати" за кордон: за польського окупаційного режиму йому, українському патріотові, неможливо було дістати працю за своїм фахом: у 1935 році він закінчив юридичний факультет Львівського університету. Крім того з трьох синів батька письменника тільки Юрій виявив замилування до літератури і в цій ділянці працював.

Пишучи свої праці переважно під псевдонімами Ю. Гаморак (родинне прізвище його матері) та Ю.Клиновий. Юрій ще 1936-37 років, коли він вперше опинився в Едмонтоні, був співредактором газети „Українські Вісті". Повернувшись до Галичини в 1938 році, він став співпрацівником журналу „Життя та Знання" і редактором місячника „Новітній Ремісник". За часів першої совєтської окупації Галичини він був науковим робітником Інституту Літератури ім. Т.Шевченка АН УССР і викладачем української мови у Львівському Ветеринарному Інституті.

Від вересня 1940 р. до травня 1941 р. був ув'язнений за приналежність до ОУН (між іншим, за польських часів за діяльність в українських організаціях також просидів у тюрмі майже один рік). За німецької окупації Юр.Стефаник був співредактором українського видавництва у Львові, а з 1948 року — знову в Канаді, де від 1971 року очолює канадське об'єднання українських письменників „Слово" і є співредактором літературних збірок тієї ж назви. Він є автором праць про Стефаника, Шевченка, Осьмачку, Косинку, А.Любченка та багатьох інших.

І ось Юрій Стефаник, високий на ріст і без перебільшення, як на свої роки (народжений 1909 року) ще молодий на вигляд і з лиця досить подібний до свого славного батька (але без борідки), хоч вже і сивіючий, перед переповненою залею слухачів поділився спогадами про свого славного батька.

Звичайно Юрій Стефаник міг би багато-багато оповідати про свого батька, який заслужено завоював собі місце, як один з класиків української літератури, але „аби не забирати багато часу", він зупинився лише на кількох епізодах.

„Коли десь 1926 року батько повернувся із Львова, де з нагоди 25-річчя видання його першої збірки творів Василеві Стефаникові було влаштовано ювілейне прийняття, — казав Юрій, — він зібрав нас, всіх трьох синів, і сказав: „Бідні ви, мої сини. Відтепер ви завжди будете жити в тіні свого батька..."

Це свідчило про те, що Василь Стефаник вже в той час знав собі ціну і міг, як Горацій, сказати про пам'ятник своїй нев'янучій славі.

Або такий незабутній епізод. Свого часу Василь Стефаник, ще будучи студентом медичного факультету Краківського університету, запризнявся зі студентом медицини, пізніше лікарем — польським культурним діячем Вроцлавом Морачевським. Морачевський пізніше одружився з українкою Софією Окуневською (1865-1926), лікаркою родом з Буковини, яка закінчила медичний факультет в Цюріху (1894) і була першою лікаркою в Австро-Угорщині. Морачевські мали сина Юрка, який був у дуже запризнених стосунках з Василем Стефаником.

І ось сталося так, що Юрко несподівано, нібито від удару в мозок, помер в дуже молодому віці — мав може яких 30 років віку, в 1935 році. З огляду на тяжкий стан свого серця, Василь Стефаник не міг прибути на похорон Юрка, хоч дав слово, що перед своєю смертю обов'язково відвідає його могилу. І він дотримав свого слова.

Коли настав 1936-ий рік і Стефаник відчув, що його дні вже пораховані, він всупереч пораді лікарів сказав молодшому братові Луці обов'язково привести його до Львова, аби там, на Личаківському цвинтарі, він міг віддати останню шану улюбленому Юркові.

Того ж 1936 року серце Василя Стефаника перестало битися.

Взагалі трагедії в родині Морачевських, що їх було кілька, дуже турбували Стефаника, бо через самогубство загинули і мати і дочка Морачевські.

Сильне і трагічно-зворушуюче враження на слухачів робили ці спогади Юрія Стефаника про батька, який дуже переймався стражданнями ближніх.

• • •

Пару цікавих спогадів розповів Ю.Стефаник про Олену Телігу — героїчнотрагічну постать нашого лихоліття. На думку відомого українського критика Вол.Державина, Олена Теліга була найбільшою нашою поетесою після Лесі Українки. Ну, а крім цього, вона була ще й публіцисткою і революціонером. Олена Теліга народилася в Петербурзі і в Україні жила фактично лише шість років, бо, переїхавши з батьком до Києва 1917 року, в 1923 році вона з матір'ю вимушена була еміґрувати до польського міста Тарнова. Лише з вибухом війни 1941 року вона переїхала до Львова, звідки 22-го жовтня 1941 року з похідними групами ОУН дісталася до Києва, де стала головою спілки письменників та редактором літературного тижневика „Літаври".

Після заборони німецькою владою газети „Українське Слово" в Києві, що стояло на позиціях української самостійности О.Теліга рішуче відмовилася співпрацювати з колябоантськими „Новим Українським Словом" і 9-го лютого 1942 року гестапівці її заарештували і кілька днів пізніше разом з іншими патріотами розстріляли. Те ж саме сталося з її чоловіком інж. Михайлом Телігою, про якого писали у свій час Сергій Литвиненко і Марія Бачинська Донцова (1947 і 1948-ий роки), в своїх надзвичайних спогадах обос високо оцінюючи цього щирого українського патріота, старшину-кубанця, учасника визвольних змагань 1917-20 рр., бандуриста, вірного Друга життя Олени Теліги аж до їхньої спільної смерти в застінках гестапо. Згадували й інші сучасники обох Теліг у спогадах останній день на волі Олени і Михайла Теліг, напр. Олег Штуль-Жданович, що коли гестапо влаштувало засідку в домівці „Літаврів" у Києві, де містилася і новозаснована Оленою Телігою спілка письменників, і заарештовувало всіх, що до цього приміщення входили, після перевірки Михайла Телігу могли б відпустити на волю, бо він не належав ні до Організації Українських Націоналістів, ані до спілки, за членами якої якраз гестапо полювало, але Теліга бажав лишитися зі своєю дружиною Оленою до кінця. Про це все нагадав нам Ю.Стефаник.

Вступне слово про прелеґента Юрія Стефаника виголосила на цьому цікавому вечорі Ніля Винарська.

Різдвяна зустріч товариства „Рідна Школа" в Детройті

Крім суботнього навчання в школі українознавства, важливу виховно-навчальну ролю виконують виступи учнів на сцені перед громадянством. З тією метою товариство „Рідна Школа" влаштувало різдвяну зустріч з громадськістю метрополітального Детройту, цілу програму якої виконали учні нашої школи.

Зустріч відкрив і привітав гостей інж. Д.Березовський. Програма почалася виступом учнів 8-ої кляси (учитель В.Євич), які розповіли про українські різдвяні звичаї. Святковий настрій відразу передався авдиторії, коли 18 учнів 5-ої кляси (учитель І. Петріна) дуже ефектовно виконали відомий вірш Богдана Лепкого „На Святий Вечір".

Коло шістдесят учнів перших чотирьох кляс (учителі: І.Тарнавська, М.Андрусяк, О.Савчук і Р.Тобіянська) взяли участь у сценічній картині Р.Завадовича "Бог у яслах". Поява такої кількости виконавців, одягнених у костюми Янголів і Пастушків, як теж добре виконані діялоги викликали довготривалі оплески. До успіху причинилися також декорації й освітлення сцени.

У другій частині програми виступили учні школи при Капелі Юних Бандуристів під проводом М.Сердюка. Вони проспівали при супроводі бандур колядки: „Бог Предвічний", „Нова радість стала", „Щедрик" та „Добрий вечір тобі, пане господарю". Кільканадцять юних бандуристів (хлопці і дівчата) виконали колядки дуже вдатно, що сталося завдяки праці талановитого інструктора М.Сердюка. Присутні в залі нагородили їх довгими і гарячими оплесками.

Разом з бандуристами на сцені гості на залі відспівали „Бог Предвічний", після чого пані подали на столи свят-вечірню кутю та солодке печиво з напоями. Кутю приготовила невтомна ріднішкільна діячка, колишня учителька цієї школи Софія Шумило зі своїми дітьми, а печиво—25 матерів шкільної молоді.

Нам приємно відмітити, що громадськість нашої метрополії добре розуміє вагу рідного шкільництва, бо на зустрічі гості заповнили по береги вигідну залю Українського Осередку, прикрашену мистецькими творами Едварда Козака.

Осип Сливинський



ДЕБЮТАНТКИ 1980 РОКУ

ТРАДИЦІЙНІ ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК

Субота, 28-го лютого 1981 року, початок год. 9-та веч., год. 10-та — Презентація Дебютанток

Прегарна заля Grand Ball Room, Hotel Roosevelt, Madison Avenue & 45th Street, New York, N.Y.

Гратимуть дві оркестри: **Б. ГІРНЯКА І ІСКРА**

Вечерниці „Червоної Калини" — вони ж справді традиційні, бо мають свій початок у Львові, а презентація дебютанток, заініційована пок. інж. Іваном Вінтоняком перед 28-ми роками, теж увійшли вже в традицію.

Братство Українських Січових Стрільців дало ініціятиву влаштування вечерниць в Ню Йорку. Вже майже немає нікого з ініціяторів в живих, але Забавовий Комітет, який зараз складається з представників Видавництва Червоної Калини, пластового загону Червона Калина і Координаційного Комітету Українсько-Американських Організацій старається продовжувати почате діло і здобувати фонди на видання історичних спогадів.

Віримо, що українська громада своєю участю у вечерницях піддержить ту корисну ціль.

Вечерниці „Червоної Калини" відкриє голова комітету пл. сен. СТЕФАН РУДИК (Ч. К.), а дебютанток представлятиме пані ІВАННА ГАНКЕВИЧ.

Квитки можна набувати в крамницях Арка і Еко і залишені при касі.

КОМІТЕТ ВЕЧЕРНИЦЬ „ЧЕРВОНА КАЛИНА"

ДЕБЮТАНТКИ 1981 РОКУ



New York, N.Y.



Анна Бачинська
Elmhurst, N.Y.



Віра Гафткович
Trenton, N.J.



Ніна Ґроґуль
Fair Lawn, N.J.



Наталка Ірена Куйбіда
Flushing, N.Y.



Роксоляна Лучечко
Jersey City, N.J.



Уляна Пінковська
Elizabeth, N.J.

Інж. Є.Дорош переобраний на голову ОБУЛІД-у

Дня 6-го грудня 1980 року у приміщенні Українського Народного Дому в Ню Йорку відбулися 34-ті загальні збори Об'єднання Українських Лісників і Деревників (ОБУЛІД) при численній участі членів.

Предсідником зборів був інж.Д.Ґеча, а секретарював інж. І.Когут. До почесної президії запрошено інж.Е.Бачинського, інж.Р. Кобринського, інж.А.Ґудзовського та інж.П.Пясецького. На внесок контрольної комісії, яку очолив Р. Кобринський, уділено абсолюторію уступаючій управі за її жертвенну працю для товариства.

На внесок інж.Е.Бачинського, голови номінаційної комісії, вибрано нову управу у такому складі: голова — лісмайстер — Є.Дорош; секретар — І.Когут; скарбник — Л.Пришляк та член управи Р.Яримович. До номінаційної комісії увійшли — Е.Бачинський, голова, та члени — П.Ушак Л.Пришляк та Р.Яримович До контрольної комісії — Р.Кобринський, голова, та члени — Д.Ґеча та П.Ушак. До редакційної колеґії перевибрано Я.Зубаля головним редактором, а члени — А.Ґудзовський та Р.Яримович. Технічним редактором залишився Є.Дорош. Делеґатом до УККА переобрано Л.Пришляка.

Після офіційної частини відбулася розвагова частина зборів з участю родин лісників та гостей при спільній вечері та гутірці.

Є.Д.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

В Торонто померла д-р Людмила Бризгун

У Різдвяну Ніч, 7-го січня, упокоїлася в Бозі після довгої та тяжкої недуги св. п.д-р Людмила Скорюк-Бризгун. Народилася 28-го грудня 1893 в Каїнську на Сибірі, донька Степаниди Леонової і Якова Скорюка, нащадка козацького роду Середи і досмертного засланця на Сибір за участь у замаху на царя. Св.п.Людмила Скорюк-Бризгун скінчила медичний факультет Томського університету в групі перших шістьох жінок, яким було дозволено студіювати медицину в тому університеті. По студіях вона поїхала в Київ, працювала земським лікарем на Київщині, в Трипіллі, Обухові та Гуровщині. Під час студій в Томську св.п.Л. Скорюк познайомилася зі студентом медицини Константином Бризгуном. Вони одружилися в Києві, де д-р Константин був тоді лікарем Богданівського Полку.

Як члени Місії Українського Червоного Хреста по евакуації полонених українців, яку вислав Симон Петлюра до Німеччини, подружжя Бризгунів поїхали медично опікуватись українськими полоненими. В поворотній дорозі немовлятко-доня смертельно захворіло, і подружжя д-рів Бризгунів затрималося у Відні, а потім вже не повернулися під большевицьку окупацію, а поїхали до Чехо-Словаччини. Там народилася їм друга дочка. Як прийшлося вибирати поміж професією та родиною, д-р Людмила себе повністю присвятила вихованню дітей на чужині, а потім вихованню внуків.

Працювала д-р Скорюк-Бризгун громадськи, була основницею української школи в Братиславі та вела цю школу для дітей еміґрантів аж до виїзду на Захід в 1945 році. Вона заснувала в Братиславі перший і єдиний пластовий гурток „Котенята" і працювала під пластовим ім'ям „Сови"; в Німеччині, в Реґензбурзі, включилася також в громадську працю, була, між іншим, основницею, а потім директоркою дівочої бурси для самітних гімназисток.

До Канади приїхала св.п. д-р Скорюк-Бризгун в 1949 р.; працювала тяжко фізично на фабриці; була активна в громаді, головно в „Комітеті Пань" у часі оснування та початків Пансіону ім.І. Франка в Гай Парку, а потім в Місісаґа; була глибоко віруюча, релігійна та практикуюча християнка, членка парафії св.Володимира в Торонто; вимагала толеранції й пошану поміж релігіями, казала „Бог є один". Св.п.Л.Скорюк Бризгун любила квіти, природу, людей, життя; готова була для всіх з порадою та розрадою; була працьовита та поважала конструктивну громадську працю; вірила в позитивну українську людину; вірила в майбутню незалежну Україну.

Панахиду в похоронному заведенні Кардинала в суботу, 10-го січня, відправили о.Юрій Ференців та о. Роман Божик. О.Ференців сказав дуже гарне слово про св.п.Людмилу. Співав мішаний збірний хор. В неділю Панахиду відправляли о.митрат Петро Хомин та о.Володимир Жолкевич. Отець Хомин сердечно змалював життя св.п.Людмили. Співали члени мужеського хору „Бурлака".

Похорон відбувся 12-го січня в катедрі св.Володимира. Похорон відправляли о.Юрій Ференців, о.Дмитро Фотій та о. Роман Божик О.Ференців ще раз змалював життя Покійної; о.Божик сказав прощальне слово англійською мовою для не-українців, о.Фотій сказав останнє зворушливе слово. Співав хлоп'ячий хор Сейнт Майкелс Кваєр Скул, де одна з дочок є вчителькою музики.

Тіло св.п.д-р Людмили Бризгун спочиває на цвинтарі Парк Ловн у Торонто. В невимовному смутку залишилися чоловік д-р Кость Бризгун та дочки: Леся Шанта з чоловіком Юрієм та дочкою Людмилою; Оксана Соколик з мужем Ярославом і синами Всеволодом та Ігорем.

Замість квітів на свіжу могилу Покійної перевелися збірки на акцію „Поміч Україні" та на Бібліотеку ім.С.Петлюри в Парижі. Дотепер зібрано приблизно по 750 дол. на кожну ціль.

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ - Конґрес Індустріяльних Організацій (АФЛ-КІО) хоче мати більше впливу на вирішування справ економічного порядку, які мають тісне відношення до робітничих профспілок і робітництва взагалі. Виступаючи на конвенції цієї найбільшої робітничої юнії у Бал Гарбор на Флориді, президент АФЛ-КІО Лейн Кіркленд і його найближчі співробітники заявили, що теперішня республіканська Адміністрація ще досі не пробувала знаходити шляхів до великих профспілок, не говорячи вже про те, що жадний профспілковий діяч не був номінований не то що до кабінету Роналда Реґена, але навіть на будь-яке високе становище в урядових аґенціях. Кіркленд звернув увагу Урядові, що профспілка гуртує в своїх рядах членів і прихильників обидвох політичних партій, хоч і не скривався з думкою, що більшість керівних членів профспілки підтримували у виборах колишнього президента Джіммі Картера, не з особистих, але з професійних причин.

Замість квітів на свіжу могилу Незабутнього

бл. п. інж. Володимира Богачевського

складаю:

на УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ $25.00
і на ЗЛУЧ. УКР. АМЕР. ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ $25.00

Мґр Володимир НИЧАЙ

Ділимося сумною вісткою з Друзями і Знайомими, що 19-го січня 1981 року, після тяжкої і довгої недуги, відійшла у Вічність наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ й ПРАБАБУНЯ

бл. п.

НАТАЛІЯ САВЧУК

народжена 8-го вересня 1903 р. в Україні.

Бувша учителька на Рідних Землях, вдова по старшині Армії УНР Митрофанові Савчукові.

ПОХОРОН відбувся 21-го січня 1981 р. з Української Автокефальної Православної Церкви св. Андрія в Детройті, Міч. на цвинтар Evergreen Cemetery в Детройті.

В глибокому смутку:

дочка — ВІРА з чоловіком ФРАНЦОМ КРАЙНЦ
дочка — ЛАРИСА з чоловіком ЛЕОНІДОМ ЗАЙЦІВ
внуки — ЛАРИСА, ВІКТОР, НАТАЛЯ, ПАВЛО й ЛАРИСА
правнуки — АНДРІЙ і ВІКТОР
та ближча і дальша Родина в Україні

Замість квітів на свіжу могилу мого Шкільного Товариша

бл. п. д-ра Степана Гика

пересилаю 25.00 долярів на ПРЕСОВИЙ ФОНД „АЛЬМАНАХУ" УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Олег ВОЛЯНСЬКИЙ

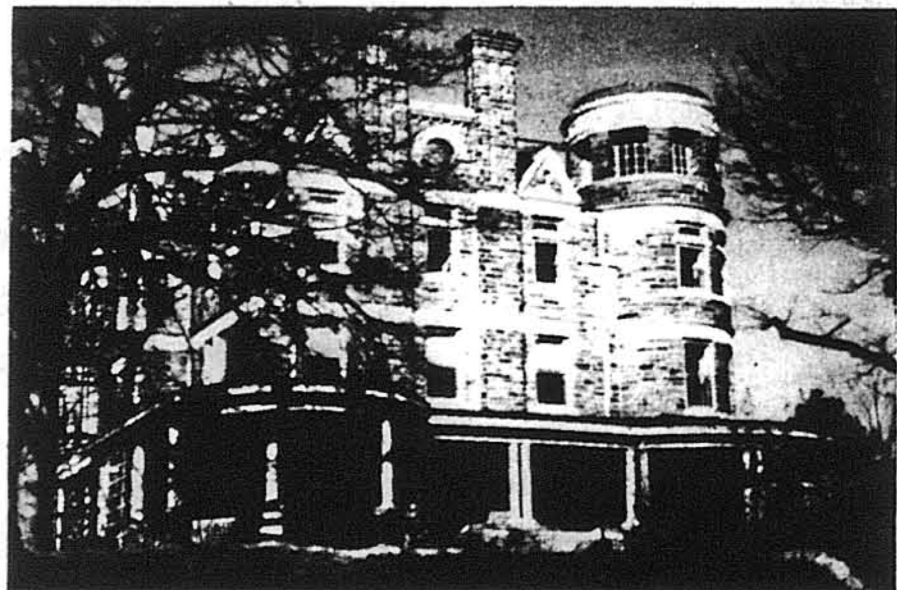
ПОВІДОМЛЕННЯ й ПОДЯКА

ДИРЕКЦІЯ СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ім. ВЯЧЕСЛАВА ЛИПИНСЬКОГО

подає до загального відома і висловлює подяку всім Меценатам, Членам-Фундаторам і Добродіям-Прихильникам, які в 2-му півріччі 1980 р. склали свої дари на цілі Інституту (в американських долярах):

Список ч. 1.	в 2-му півріччі 1980	склали раніше	декляровано
1 Кіш СГД, Вінніпеґ (2 тисячі кан. дол.)	1,648.12	1,663.39	2,000.00 щорічно
2 М. і І. Коці, Монтклер, Н. Дж	1,488.00	1,250.00	
3 Й. і А. Біловуси, Ст. Петерсбурґ, Фльорида	1,000.00	6,000.00	3,000.00
4 Ілля Мула, Чікаґо, Іл	1,000.00	1,200.00	
5 Е. і К. Зиблікевичі, Філядельфія, Па	639.35	2,840.00	
6 В. Засадний, Чікаґо, Іл	500.00	2,310.00	
7 В. і І. Медухи, Філядельфія, Па	500.00	2,000.00	
8 Я. і Є. Біловуси, Ютіка, Міч	500.00	2,000.00	
9 Т. Станько, Нюарк, Н. Дж	500.00	150.00	
10 І. Васинчук, Лейк Форест, Іл	500.00		
11 Любомир і Оксана Кузьмаки, С. Орендж, Н. Дж.	500.00		
12 „Самопоміч" Кред. Кооп., Філядельфія, Па	300.00	960.00	
13 Т-во Інженерів, Філядельфія, Па	250.00	500.00	
14 І. і М. Куземські, Філядельфія, Па	250.00	309.00	
15 Л. і І. Кушніри, Філядельфія, Па	250.00	125.00	
16 Б. і Х. Турченюки, Філядельфія, Па	250.00		
17 В. Лотоцький, Філядельфія, Па	200.00	3,999.00	
18 В. і Л. Кострубяки, Філядельфія, Па	200.00	2,600.00	
19 Евст. Беґей, Філядельфія, Па	180.00	250.00	
20 А. Олексюк і С. Сивак, Вінніпеґ (по ст. к. дол.)	167.57		
21 В. Ценко, Філядельфія, Па	100.00	1,500.00	
22 І. Яремко, Чікаґо, Іл	100.00	1,150.00	
23 Л. і О. Яцкевичі, Філядельфія, Па	100.00	1,025.00	
24 Й. і С. Сарвадій, Чікаґо, Іл	100.00	1,025.00	
25 І. Мазепа, Філядельфія, Па	100.00	700.00	
26 М. і Л. Онуферки, Філядельфія, Па	100.00	500.00	400.00
27 Р. і О. Федоровичі, Ріджайна, Саск., Канада	100.00	200.00	
28 П. Яцик, Міссісаґа, Онт., Канада	100.00	100.00	
29 Дм. Кузик, Трентон, Н. Дж	100.00	100.00	
30 Пр. Матійців, Нейлс, Іл	100.00	100.00	
31 О. Данко, Ню Гейвен, Конн	100.00	15.00	
32 Ст. Процик, Спрінґфілд, Ва	100.00	10.00	
33 НТШ (Я. Падох), Ню Йорк	100.00		
34 УСО „Тризуб", Філядельфія, Па	100.00		
35 Ю. і С. Германи, Кліфтон, Н. Дж	100.00		
36 Нат. Мандрусяк, Ґлен Спей, Н. Й	100.00		
37 Ст. Хариш, Філядельфія, Па	100.00		
38 Вільне Козацтво, Відд. 19-ий, Чікаґо, Іл	100.00		
По цьому, 1-му списку, разом	**$12,623.04**	**$30,271.39**	**$5,400.00**

Другий список дарів за друге півріччя 1980 р. буде проголошений в одному з чергових чисел „Свободи". Обидва списки разом дають суму 14,628.04 ам. долярів. У цій сумі є 11,653.47 ам. дол., які надіслано на руки ред. Евгена Зиблікевича в зв'язку з його 85-літтям і які Ювілят передав повністю до каси Інституту.



Це одна зі знимок нової садиби Інституту Липинського, зроблена осінньою порою 1980 року. На знимці частина південної стіни будинку, що стоїть серед півторинакрового парку. Фронтова стіна будинку звернена до сходу і по цьому ж східньому боці є головний в'їзд до будинку („порте кочере") і головний вхід до палати. Ціла посілість має три фронти: від півдня — вул. Оріол, від заходу — вул. Сілвервуд, а від північного сходу — вул. Флямінґо.

У міжчасі, наш Інститут переніс уже повністю своє рухоме майно і канцелярію до нового будинку. Остаточне впорядкування перевезеного майна, зокрема архівів і бібліотеки, потриває ще деякий час. У другому півріччі 1980 р., Інститут отримав від Вельможної Пані Олени Скоропадської-Отт — сім олійних портретів наших історичних персонажів часів Гетьманщини XVII і XVIII століття. Ці великі цінності стали черговою оздобою репрезентаційних заль нового дому Інституту.

Дякуємо всім нашим Меценатам, Фундаторам, Добродіям і Прихильникам за їхні мистецькі, книжкові та грошові дари для Інституту в другому півріччі 1980 р. та поручаємось також на будуче їхній пам'яті й пам'яті всіх тих, у кого є зрозуміння для нашої конструктивної діяльности.

Просимо всіх Читачів цього повідомлення й подяки, записати в свій адресар нову адресу Інституту

W. K. LYPYNSKY, EAST EUROPEAN RESEARCH INSTITUTE, INC.
469 Flamingo Street ■ Philadelphia, Pa. 19128 ■ Tel.: (215) 482-7111

Філядельфія, в січні 1981 р.

ДИРЕКЦІЯ СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ім. ВЯЧЕСЛАВА ЛИПИНСЬКОГО

„Союзівка на вакаціях"!

З ОГЛЯДУ

НА ВАКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ „СОЮЗІВКИ"

СОЮЗІВКА ЗАКРИТА

від 1-го березня до 4-го квітня 1980 р.

10-ті РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ

УКРАЇНСЬКОЇ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ

СВ. АНДРІЯ

в С. БАВНД БРУКУ, Н. Дж.

відбудуться

в неділю, 1-го березня 1981 р., о год. 1-ій по пол. в залі Осередку св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

По зборах ПЕРЕКУСКА для присутніх Членів і Гостей.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

відбудуться

в неділю, 15 березня 1981 р., о год. 3 по пол. в залі Українського Народного Дому
при 140 Проспект Авеню, ІРВІНҐТОН, Н. Дж.

До участи в зборах зобов'язані предсідники, секретарі, касири і делеґати Конвенції наступних Відділів:

3, 14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 152, 172, 214, 219, 234, 272, 306, 322, 340, 371, 413, 459, 490.

В ПРОГРАМІ ЗБОРІВ:

1. Відкриття і вибір президії зборів;
2. Відчитання протоколу попередніх Річних Зборів;
3. Звіти уступаючої Управи: голови, секретаря і касира;
4. Звіти Контрольної Комісії;
5. Дискусія над звітами і уділення абсолюторії уступаючій Управі;
6. Доповідь ВАСИЛЯ ОРІХОВСЬКОГО, головного організатора УНС;
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії;
8. Обговорення пляну праці на 1981 рік;
9. Обговорення організаційної кампанії;
10. Внески, запити, закриття зборів.

В зборах візьме участь:

Василь Оріховський, головний організатор УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Інж. Богдан Мак — *почесний голова*
Юліян Баранюк — *голова*
Володимир Боярський — *касир*
Андрій Кейбіда — *секретар*

ЛІТНІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

будуть відбуватися

в Інституті ім. П. Могили у Саскатуні, Канада від 5-го липня до 7-го серпня 1981 р.

Mohyla Institute

1240 TEMPERANCE STREET SASKATOON, SASK.

ГОДИНА УКРАЇНСЬКИХ МЕЛОДІЙ
РАДІО—ТЕЛЕПЕРЕДАЧА РОМАНА МАРИНОВИЧА

Субота, 28 лютого 1981 р., год. 8:30 веч.
Український Народний Дім, Байон, Н. Дж.
280 Avenue E., навпроти 23-ої вул.

ЗАПУСНІ ТЕЛЕВІЗІЙНІ ВЕЧЕРНИЦІ

Грає популярна оркестра **„ЧАРИ"**

Вступ — $6.00,$4.00 для молоді та емеритів

Дохід на ФОнд Української Телевізійної Програми.

ДО ЛАСКАВОЇ УЧАСТИ ЗАПРОШУЄ —

РОМАН МАРИНОВИЧ, керівник програми

ВІСТІ З УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ В НЮ ЙОРКУ

• На початку 1981 року місцева радіова станція WNYC у спеціяльній різдвяній програмі в дні 6-го січня, передала вістку про Український Музей, його програми і виставки.

• Телевізійна станція CBS показала своїм глядачам український Свят Вечір, а до програми включила Український Музей. Показано і описано українські костюми і гуцульську кераміку.

• Роберсон Центр для мистецтва і науки в Бінґгемтоні, Н. Й., визичив в Українському Музеї з його збірки 10 тканин і вишиваних предметів, якими доповнив виставку під назвою „Наше блискуче минуле — текстильне мистецтво слов'ян і їхніх сусідів". Запрошення на цю виставку прикрашені світлиною з архівів Українського Музею.

• До Музею звернулися теж представники трьох інших телевізійних станцій з проханням, що вони хочуть включити Український Музей у свої спеціяльні програми.

Бучач і Бучаччина

Історично-мемуарний збірник. Книжка у твердій коралевій обгортці із золотими буквами, роботи мистця ЯКОВА ГНІЗДОВСЬКОГО.. 943 сторінок з мапою.

Ціна $25.00 + $1.00 пересилка

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

У ВОСЬМУ ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і ніколи Незабутнього МУЖА І БАТЬКА

бл. п. д-ра мед.

ІВАНА РИЖІЯ

були відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДАМИ

16-го лютого 1981 року

в церкві свв. Петра і Павла у Клівленді, Огайо;
в церкві св. Йосафата у Клевленді, Огайо;
в каплиці Впр. о. Романа Ганаса у Балтімор, Мд.;
в церкві св. Андія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

ОСИПА-АННА — дружина
д-р ОРЕСТ — син зРіднею
Родина в Польщі і в Україні

В ПАМ'ЯТЬ КУЗИНІВ

бл. п. Остапа Чучкевича
і бл. п. Ярка Максимяка

складаємо на ЦЕРКВУ в ЛЮРДІ 40.00 долярів.

Михайлина ВЕЛИЧКО з Родиною

•

Родині висловлюємо глибоке співчуття.

Сиракюзи, Н. Й.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

Інж. МИХАЙЛА ПЛАХТІЯ

І В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ЙОГО ДРУЖИНИ

бл. п.

ВАРВАРИ з ТОМАШІВСЬКИХ ПЛАХТІЙ

ВИЗНАЧНИХ МЕЦЕНАТІВ ФКУ

буде відправлена

в УПЦеркві Царя Христа, Бостон, Масс., в понеділок, 2-го березня 1981 р., о год. 9-ій рано;
в суботу, 7-го березня 1981 р., в українській католицькій церкві св. Йосафата у Ворен, Міч., о год. 8-ій ранку;
в суботу, 7-го березня 1981 р., в Ню Йорку, в українській православній церкві Всіх Святих, 206 Іст 11-та вул., **о год. 10-ій ранку**
та у вівторок, 10-го березня 1981 р., в українській католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.
й в Обителі оо. Василіян у Ґленкові, Ню Йорк.

Молимо Тебе, Всемилостивий Господи: прийми Михайла і Варвару до Твого небесного царства, обдаруй їх вічною радістю та щастям.

РОДИНА І ПРИЯТЕЛІ ПОКІЙНОГО в ДІЯСПОРІ
ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА
ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО ЦЕНТРУ в АМЕРИЦІ

Після перемоги...

(Продовження зі стор. 2)

злочинів було недавнє вбивство Хозе Рудольфа Вієри, голови Комунальної юнії сальвадорських селян і одного з головних подвижників реформи, а разом з ним двох американських спеціялістів аграрної реформи Марка Дейвида Перлмена і Майкела Геммера.

Не лише хлібом живе людина

Забезпечення селян землею й створення для них варстатів праці та джерела прожиття для них і для їх родин, а вслід за тим створення інших варстатів праці для решти населення, як вже видно тепер, дає широку базу для нормального життя і розвитку населення Ель Сальвадору та й інших країн Середущої Америки. Та це ще не все.

З усамостійненням селян підноситься не лише їхній соціяльний рівень, але поширюються їхні суспільно-політичні й культурні заінтересування. І ці також мусять бути задоволені. У зв'язку з тим постає потреба масових політичних організацій. Бо тільки масове політичне освідомлення збереже населення перед впливами таких деструктивних політичних течій як комунізм. Відповіддю на цю потребу є причетна демократія (партисипейтори демокраси). І хоч це справа майбутнього, але вже тепер в цьому напрямі треба йти й вести за собою населення. Бо тільки це створить направду тривалу й тверду базу в боротьбі з такими течіями, як комунізм та в боротьбі з іншими розкладовими, або групово замкненими, скрайніми течіями. Притягнення населення до співвідповідальности й до участи в суспільних і духових процесах, забезпечення йому самоуправи в льокальних і провінційних урядах — це найкраща, а чи може навіть єдина, дорога до виплекання повновартісного громадянина, а такому усі діямати, „додаткові вартості”, „диктатура пролетаріяту” й усе подібне — пустопорожні фрази.

Заґлоба...

(Продовження зі стор. 2)

Особливо кольорово розказує він про велику ніч з 31 жовтня на 1-го листопада 1918 року у Львові. Але одне забув він пригадати, а саме, що українців вигадав граф Стадіон, намісник Галичини, що українці, це фактично були „хлоп і поп”, та що „банди гайдамацкє” у Львові накинулися на львівських польських „орльонт” за намовою іншого австрійського намісника. Та автор Льоренц цього всього не згадав.

Дарма тішиться Льоренц, що в 1919 році „українців відтиснено за Збруч, звідки ні один не повернувся домів”. Повернулися, повернулися, пане Льоренц, сотні і тисячі, заложили школи, народні доми, кооперацію та ще й до того УВО, а потім ОУН. Це власне ті, які перейшли Збруч 1919-го року, а рік, чи два пізніше вернулися домів і тут продовжали свою роботу для добра народу. Добре є триматися фактів, але їх можна триматися тоді, коли їх знається.

Та ще при цій нагоді варто пригадати п. Льоренцові, що під Задвір'ям польські війська не „стримали червоної лави”. Навпаки, польські частини дали наступаючим большевикам мужній опір, в кривавому бою велика частина їх загинула, виповнивши свій вояцький обов'язок до кінця, а большевики по їхніх трупах покотилися аж під Львів, де у Винниках, Збоїсках станули їх передові частини. Польські передові позиції станули на львівських Пасіках, та дугою до Збоїск, а звідти на північний захід. Добре, це знати, п. Льоренц!

Ми ще могли б багато дечого вказати авторові, наприклад, його відклик до Папи Римського, який на небо переріс льоренців і їм подібних, та розуміє положення свого народу і інших народів та бачить їхню спільну долю. І накінець пригадаємо похвапному авторові, який знов хоче витичувати „ризькі кордони”, що ризькі кордони ведуть тільки в одному напрямі, а саме до нового поділу Польщі, а кому це потрібно?

Але чим керувалася редакція, що помістила такий анахронізм? Варто було б читачам спитати її.

КОЛИШНІЙ СОВЄТСЬКИЙ ШПИГУН Кристофер Джон Бойс, який в січні 1980 року втік з в'язниці в Каліфорнії і переховувався, як здогадувались, у країнах Південної Америки, виявився тепер, як твердять речники Центральної Розвідчої Служби ЗСА, головним доставником зброї для марксистських повстанців в Ель Сальвадорі. Зброю він, разом з іншими членами контрабанди, перевозить з Куби. Бойс був засуджений на 40 років ув'язнення за шпигунство і передання совєтам засекречених матеріялів.

Франкомовна газета...

(Закінчення зі стор. 1)

прав меншостей на території України, чим Україна вже на півстоліття випередила навіть Канаду з її багатокультурністю. Миролюбність і плекання добросусідських стосунків з іншими країнами яскраво виділяють УНРеспубліку на тлі імперіялістичних великодержав того часу, а зокрема на тлі агресорської Росії. Адже це совєтська Росія провела перший наїзд на Україну.

Потретє, автор статті в газеті „Ля Пресс” обґрунтував законність новочасної української держави та її живий історичний зв'язок з попередніми державницькими структурами на території України. Для франкомовних читачів у Монтреалі цікаво було дізнатися про те, що останню (четверту) українську державницьку структуру — а саме Козацько-українську Республіку - Москва знищила поступово приблизно в тому самому часі, коли Англія окупувала Нову Францію, себто сьогоднішній Квебек. Р.Рахманний цитує слова президента Михайла Грушецького, який на сесії Української Центральної Ради пояснював, що йдеться лише про „відновлення”, а не „творення” української держави. А це тому, що український народ ніколи не погодився визнати російську аґресію.

Пояснивши трагічні наслідки тієї російської аґресії, а зокрема економічний визиск України, ґеноцид і лінґвіцид, Р.Рахманний з'ясовує франкомовним читачам найактуальніше питання: Чому українці весь час прагнуть відновити свою державність та використовують кожну нагоду на проголошення свого самостійницького уряду?

Найважливішим мотивом тієї непохитности українців автор вважає те, що у підневільному пов'язанні з Росією Україна залишається безвольним інструментом агресивної та експансіоністської політики Кремля. Український народ вони втягають у криваві війни, що спричинюють мільйонові втрати українському населенню та незліченні матеріяльні шкоди всій країні. Сьогодні трагізм того „пов'язання з трагічною долею росіян” досягає свого найнебезпечнішого етапу: прагнення Москви оволодіти світом доведе до третьої світової війни з ужиттям ядерної зброї. Оскільки Україна являє собою переважливу стратегічну ланку в наступально-оборонній системі Совєтського Союзу, то українському народові загрожує небезпека цілковитого винищення. „Україна може стати атомною пустелею”, твердить Р.Рахманний у своїй статті.

На закінчення тієї статті автор нагадує читачам обставину, що сьогодні все ще існує та діє ексильний державний центр Української Народної Республіки з президентом Миколою Лівицьким. Це найстарший ексильний уряд з-поміж усіх екзильних центрів поневолених народів.

ЯПОНСЬКІ ЛІБЕРАЛИ, до яких також належить більшість протестантських пасторів в Японії, занепокоєні, — як подають засоби масової інформації, — зворотом направо в японській публічній опінії і тим, що серед японців зростає культ імператора-мікада. Протестанти занепокоїлися прибуттям Папи Римського до Японії і його плянованою зустріччю з мікадом, бо „це піднесе престиж мікада і правих кіл.”

Ідеал поти й живе...

(Продовження зі стор. 2)

а) Оформлення загальноукраїнського національного центру, який плянував би та здійснював постуляти нашої внутрішньої і зовнішньої політики, маючи до своєї диспозиції наявні в нас матеріяльні засоби і людські резерви.

б) Резигнація окремих наших політичних середовищ з аспірацій бути „єдиним” і „виключним” речником українського життя, „єдиним” інтерпретатором волі і бажань українського народу в Україні та за її межами, бо з цим в'яжеться негація всіх інших конструктивних чинників в житті суспільства, зокрема в умовах, коли немає об'єктивного критерія для оцінки ваги і сили того чи іншого політичного середовища в житті нашого суспільства на сучасному етапі.

в) Вміле балянсування між потребами українського народу в Україні та в окремих країнах нашого поселення, без чого немислима активізація людей, які народилися і виросли за межами України і які становлять вже основне ядро української діяспори. Належно розбудоване і впорядковане життя українських поселень створюватиме дуже важливу силову базу для українського політики, а максимальна політична, громадська, церковно-релігійна, культурна і економічна активізація наших поселень буде найнадійнішою передумовою їх збереження і розвитку. Недооцінювання значення наших поселень в актуальній політичній дійсності є серйозним недомаганням нашого політичного світу, який у своїй діяльності досі не спромігся знайти балянсу між інтересами і потребами українського народу в Україні та українських поселень в діяспорі.

* * *

Все це і є ці думки, які я розвиваю у своїй публіцистичній діяльності, а які тепер зараховуються, як мої „ухили”, мовляв, такі думки і погляди „ненаціоналістичні”, „дезорганізуючі”, „зневажаючі національні змагання українського народу за свою самобутність і державну незалежність”. Очевидно я не мав змоги у цьому виясненні докладніше зупинитися над заторкненими питаннями і проблемами. Заінтересованих можу відіслати до моїх статтей, чи до моєї книжки „Україна на міжнародній арені”. Не конфронтував я тут своїх думок з постановами IУ Великого Збору ОУН, на які покликаються мої критики. З цими постановами я не менше знайомий від моїх критиків, яким безумовно добре відомо, якою мірою я причинився до остаточного зформулювання власне цих постанов.

Мушу відзначити, що не йдеться тут про постанови, як такі, а про *інтерпретацію*, яку їм дають деякі провідні діячі ОУН чи ОУВФ. Дуже часто ця інтерпретація, а разом з нею і практична політична діяльність, не тільки йде у розріз з духом цих постанов, але й серйозно шкодить позиціям визвольного руху. Про те, як дехто інтерпретує постанови IУ ВЗ ОУН, читач дістане повний образ, коли прочитає, наприклад, цитовану вже вище статтю „Ідейні позиції краю і еміґрації” та порівняє ствердження і висновки цієї статті з постановами IУ ВЗ ОУН. А таких статтей є багато більше.

Має текож свою вимову апотеоза на сторінках офіціозів ОУВФ ідей т. зв. інтеґрального націоналізму, відомого у нас під назвою „чинного націоналізму” з його тотальною негацією ідей демократизму, гуманности і прославленням специфічно зрозумілого елітаризму, „касти луччих людей”, „орденів” тощо, який є суцільним запереченням ідейно-програмових постанов останніх Великих Зборів та окремих конференцій ОУН в Україні та за її межами. Якщо хтось відійшов від духа постанов III НВЗ ОУН чи IУ ВЗ ОУН, то може бути мова тільки про тих, хто вможливлює появу такого роду матеріялів на сторінках офіційних видань ОУВФ.

Пишучи це вияснення, я хотів одночасно вказати на деякі нездорові і небезпечні симптоми в нашому політичному і громадському житті на сучасному етапі, де в ім'я вузькогрупових, а то й особистих інтересів і амбіцій, йдуть намагання втримати українську політичну думку в прокрустовім ложі віджилих концепцій. Завданням української вільної публіцистики є протидіяти цим тенденціям і заставляти нашу громадськість до застанови.

Український публіцист і журналіст у вільному світі повинен мати відвагу, не зважаючи на особисті труднощі, неприємності, а навіть прикрості, шукати нових шляхів та оформляти нові концепції для нашого громадського і політичного життя. Нам треба завжди пам'ятати про слова нашої великої поетки і публіцистки Лесі Українки, яка писала:

„Невже справді тільки й доріг людській думці, що загорілий фанатизм... або 'золота середина'? На щастя, ще є дорога твердого переконання, основаного на критиці, та гаряча, ненаситна жадоба дальшої правди. І таки римські філософи були ближчі до наукової, об'єктивної правди, коли казали errare humanum est, а тим піддавали під сумнів всяку ортодоксію, всяку претенсію однієї людини або партії на виключну монополію правди і розуму... Ідеал поти й живе, поки він нерушимий та оспоримий, а як перестане ним бути, то йде до архіву історії” („Замітки з приводу статті 'Політика і етика' ”).

В нас часто говорять про потребу одержимости та фанатичної відданости ідеї, визначуючи з цієї точки зору вартість людини чи суспільної групи, при чому по-різному інтерпретують цю одержимість і фанатизм. Тут треба б нам повчитися у Валентина Мороза, який каже, що „одержимість — це не екстремізм і не вибуховість. Вибуховими бувають частіше налоскотані емоції. Полум'я одержимости горить рівно і спокійно. Самоспалюватися необов'язково. Мені, наприклад, каже В. Мороз, більше імпонує філософія Швейка, який казав: не той добрий вояк, що вмирає за вітчизну, а той, що заставляє ворога вмирати за вітчизну” („Серед снігів”).

Ню Йорк, 3 квітня 1972

М. Сосновський

РІЧНІ ЗБОРИ СТАНИЦІ І УД УНА

Ню Йорк, Н.Й. — Річні загальні збори Станиці І-ої Української Дивізії УНА відбудуться тут у п'ятницю, 20-го березня ц.р., у власній домівці — УНДім, кімната 31 при 140-142 Друга авеню. Початок–год. 6.30 вечора; присутність членів обов'язкова.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ ХОРУ „ДУМКА”

Ню Йорк, Н.Й. — Хор „Думка” влаштовує в суботу, 4-го квітня ц.р., о год. 6-ій вечора в Купер Юніон, 7-ма вулиця і 3-тя авеню, ювілейний концерт з нагоди 30-річчя хору. В концерті візьмуть участь також солісти: Марта Кокольська-Мусійчук і Андрій Добрянський; хореографія — Рома Прийма-Богачевська.